

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Liber Primus Regum, Hebraice [...]

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

LIBER PRIMUS
REGUM.

מלכים א
HEBRAICE א

CAPUT I. א

*Davide se-
nio confecto,*

*Adonia fi-
lius, in ita
cum Joabo
& Abja-
thare con-
filiorum
societate,
regnum pa-
ternum oc-
cupare ni-
titur.*

*Sed Natha-
nis opera
dectis &
dissipatis
iporum
molitioni-
bus,*

והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בכנרים ולא
 חם לו: ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני
 המלך נערה בתולה והועמדה לפני המלך ותהי לו סכנת
 3 וישכבה בחיקו וחס לאדני המלך: ויבקשו נערה יפה
 בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויבאו
 4 אתה למלך: והנערה יפה עד מאד ותהי למלך סכנת
 ה ותשרתה והמלך לא ידעה: ואדניה בן חגית מתנשא
 לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש
 6 רצים לפניו: ולא עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה
 עשית וגם הוא טוב תאר מאד ואתו ילדה אחרי
 7 אבשלום: ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה ועם אביתר
 8 הכהן ועזרו אחרי אדניה: וצדוק הכהן ובניהו בן
 יהוידע ונתן הנביא ושמעיו רעי והגבורים אשר לדוד
 9 לא היו עם אדניהו: ויזכח אדניהו צאן ובקר ומריא עם
 אבן החלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו
 1 בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך: ואת נתן
 הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו לא
 11 קרא: ויאמר נתן אל בת שבע אם שלמה לאמר הלוא
 שמעת כי מלך אדניהו בן חגית ואדנינו דוד לא ידע:
 12 ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי את נפשך ואת נפש
 13 בנך שלמה: לכי וכאי אל המלך דוד
 ואמרת אליו הלא אתה אדני המלך נשבעת
 לאמרתך לאמר ביי שלמה בנך ימלך אחרי
 והוא

הפסוק
חוי שרה

2

3

4

ה

6

7

8

9

1

11

12

13

והוא ישב על כסא ומדוע מלך אדניהו :
 הנה עורך מדברת שם עם המלך ואני אבוא 14
 אחריו ומלאתי את דבריו : ותבא ברת שבע 15
 אל המלך החדרה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית
 משרת את המלך : ותקד בת שבע ותשתחו למלך 16
 ויאמר המלך מה לך : ותאמר לו אדני אתה נשבעת 17
 ביהוה אלהיך לאמתך כי שלמה בנך ימלך אחרי
 והוא ישב על כסא : ועתה הנה אדניה מלך ועתה 18
 אדני המלך לא ידעת : ויזבח שור ומריא וזצאן לרב 19
 ויקרא לכל בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר
 הצבא ולשלמה עבדך לא קרא : ואתה אדני המלך כ
 עיני כל ישראל עליך להגיד להם מי ישב על כסא
 אדני המלך אחריו : והיה כשכב אדני המלך עם 21
 אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים : והנה עודנה 22
 מדברת עם המלך ונתן הנביא בוא : ויגידו למלך 23
 לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני המלך וישתחו
 למלך על אפיו ארצה : ויאמר נתן אדני המלך אתה 24
 אמרת אדניהו ימלך אחרי והוא ישב על כסא :
 כי ירד היום ויזבח שור ומריא וזצאן לרב ויקרא כה
 לכל בני המלך ולשרי הצבא ולאביתר הכהן והנזם
 אכלים ושתיים לפניו ויאמרו יחי המלך אדניהו :
 ולי אני עבדך ולצדק הכהן ולבניהו בן יהוידע 26
 ולשלמה עבדך לא קרא : אם מאת אדני המלך נהיה 27
 הדבר הזה ולא הורעת את עבדך מי ישב על
 כסא אדני המלך אחריו : ויען המלך דוד ויאמר 28
 קראו לי לברת שבע ותבא לפני המלך ותעמד
 לפני המלך : וישבע המלך ויאמר חי יהוה 29
 אשר פרדה את נפשי מכל צרה : כי כאשר נשבעת לי

לך

לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כד שלמה בן דוד המלך
 אחרי והוא יושב על כסא תחתי כי בן אעשה היום
 31 הַזֶּה: וְתִקַּד בְּתֹשֶׁבְעֵי אֲרָץ וְתִשְׁתַּחֲוּ לַמֶּלֶךְ
 ער כאן וְתֹאמַר יְהוֹי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעַלְמִים:

*A Davide Salomo
 successor re-
 gni institui-
 tur. & in
 regali folio
 collocatur.*

32 וַיֹּאמֶר יְהוֹי הַמֶּלֶךְ דָּוִד קְרֹא לִי לְצִדּוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן
 33 הַנָּבִיא וּלְבַנְיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע וּבָאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְהֵם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם
 אֶת שְׁלֹמֹה בְנִי עַל הַפֶּרֶדָּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתֶּם אִתּוֹ
 אֶל גִּחֹן: וּמִשַּׁח אֶתוֹ שֵׁם צִדּוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא
 לַמֶּלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְתִקְעֶתֶם בְּשׁוֹפָר וְאָמַרְתֶּם יְהוֹי
 לֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: וְעָלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָאוּ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּי
 וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתֵּי וְאִתּוֹ צְוִיתִי לְהִיטֵן נָגִיד עַל יִשְׂרָאֵל
 36 וְעַל יְהוּדָה: וַיַּעַן בְּנֵיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ
 37 אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ: כֹּאֲשֶׁר הָיָה
 יְהוָה עִם אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ כֵּן יְהִי עִם שְׁלֹמֹה וַיַּגְדֵּל אֶת-
 38 כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד: וַיֵּרֶד צִדּוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן
 הַנָּבִיא וּבַנְיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע וְהַפְּלִתִי וַיִּוֹרְכּוּ אֶת-
 שְׁלֹמֹה עַל פֶּרֶדְרַת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּלְכוּ אִתּוֹ עַל גִּחֹן:
 39 וַיִּקַּח צִדּוֹק הַכֹּהֵן אֶת קֶרֶן הַשֶּׁמֶן מִן הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח
 אֶת שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בְּשׁוֹפָרוֹ וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעַם יְהוֹי הַמֶּלֶךְ
 שְׁלֹמֹה: וַיַּעֲלוּ כָּל הָעַם אַחֲרָיו וְהָעַם מַחֲלִילִים בַּחֲלָלִים
 41 וַיִּשְׁמְחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְתִבְקַע הָאָרֶץ בַּקּוֹל: וַיִּשְׁמַע
 אֲדֹנֵי הוּוּ כָּל הַקְּרָאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כָּלֹלִים לֹאכֵל וַיִּשְׁמַע
 יוֹאָב אֶת קוֹל הַשׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מִדּוּעַ קוֹל הַקְּרִיָּה
 42 הַזֶּה: עוֹדֵנוּ מְדַבְּרִים וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתֶךָ הַכֹּהֵן בָּא
 וַיֹּאמֶר אֲדֹנֵי הוּוּ בֹא כִּי אִישׁ חֵיל אִתּוֹ וְטוֹב תְּבַשֵּׂר:
 43 וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לְאֲדֹנֵי הוּוּ אֲכַל אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד
 44 הַמֶּלֶךְ אֶת שְׁלֹמֹה: וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת צִדּוֹק
 הַכֹּהֵן

*Cujus rei
 Adonia cer-
 tior factus,*

הכהן ואת נתן הנביא ובניהו בן יהוידע והכרתי
 והפלתי וירפכו אתו על פרדת המלך: וימשחו אתו מה
 צדוק הכהן ונתן הנביא למלך בגחון ויעלו משם
 שמחים ותהם הקריה הוא הקול אשר שמעתם: וגם 46
 ישב שלמה על כסא המלוכה: וגם באו עבדי המלך 47
 לברך את ארנינו המלך דוד לאמר ייטיב אלהיך את אלהים ק'
 שם שלמה משמך ויגדל את כסאו מכסאך וישתחו
 המלך על המשכב: וגם ככה אמר המלך ברוך יהוה 48
 אלהי ישראל אשר נתן היום ישב על כסאי ועיני
 ראות: ויחרדו יקמו כל הקראים אשר לאדניהו 49
 וילכו איש לדרכו: ואדניהו ירא מפני שלמה ויקם נ
 וילך ויחזק בקרנורת המזבח: ויגד לשלמה לאמר 51
 הנה אדניהו דא את המלך שלמה והנה אחו
 בקרנורת המזבח לאמר ישבע לי כיום המלך שלמה
 אסמיח את עבדו בחרב: ויאמר שלמה אם יהיה 52
 לבן חיל לא יפל משערתו ארצה ואם דעה תמצא
 בו ומת: וישלח המלך שלמה ויורדו מעל המזבח 53
 ויבא וישתחו למלך שלמה ויאמר לו שלמה לך
 לביתך:

Ad Altare Domini, vita & salutis causa, confugit.

Atque inde, fide data, domum cum venia remittitur.

Cap. II. David, morti propinquus, Salomonem ad pietatem & iustitiam colendam gravissimis verbis adhortatur.

א ויקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר
 2: אבני הלבן בדרך כל הארץ וחזקתו והיית לאיש
 ויחי יעקב 3
 ושמרת את משמרת יהוה אלהיך ללכת
 בדרכיו לשמר חקרתיו מצותיו ומשפטיו ועדותיו
 ככתוב בתורת משה למען תשכיל את כל
 אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם:
 4 למען יקים יהוה את דברו אשר דבר על לאמר אם
 ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני באמת בכל
 לבכם ובכל נפשם לאמר לא יזכרת לך איש מעל
 כסא

*Secreta
quadam
mandata
de Foabo,
Simej, aliif
que tradit.*

ה כסא ישראל: וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב
 בן נר ויהי אשר עשה לשנישרי צבאות ישראל
 לאבנר בן נר ולעמשה בן יתר ויהרגם וישם דמי
 מלחמה בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר
 6 במרתניו ובנעלו אשר ברגליו: ועשית כחכמתך ולא
 7 תורד שיבתו בשלם שאל: ולבני ברזלי
 הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנה כי כן קרבו
 8 אלי בברחי מפני אבשלום אחיך: והנה עמך שמעי בן
 גרא בן הימני מבחריסו והוא קללני קללה נמרצת
 בזום לכתי מחנים והוא ירד לקראתי הירדן ואשבע
 9 לו ביהוה לאמר אם אמתך בחרב: ועתה אל
 תנקו בי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה
 י לו והורדת את שיבתו בדם שאל: וישכב דוד עם
 11 אבתיו ויקבר בעיר דוד: והימים אשר מלך דוד על
 ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים
 12 ובירושלם מלך שלשים ושלש שנים: ושלמה ישב
 13 על כסא דוד אביו ותכז מלכתו מאד:

Moritur.

*Adonia A-
bi sag Suna-
mitudem à
Salomone
in uxorem
petit.*

13 ויבא אדניהו בן חגית אל בית שבע אם שלמה
 14 ותאמר השלום באך ויאמר שלום: ויאמר דבר לי אליך
 15 טו ותאמר דבר: ויאמר את ידעת כי ליהיתה המלוכה
 ועלי שמו כל ישראל פניהם למלך ותסב המלוכה
 16 ותהי לאחי כי מיהוה היתה לו: ועתה שאלה אחת
 אנכי שאל מאתך אל תשבי את פני ותאמר אליו דבר:
 17 ויאמר אמר ינא לשלמה המלך כי לא ישוב את פניך
 18 ויתן לי את אבישג השונמית לאשה: ותאמר בת שבע
 19 טוב אנכי אדבר עליך אל המלך: ותבא בת שבע
 אל המלך שלמה לדבר לו על אדניהו ויקם המלך
 לקראתה וישתחו לה וישב על כסאו וישם כסא לאם

ד א ○ המלך

המלך דוד וישב לימינו : ותאמר שאלה אחת קטנה אנכי כ
שאלת מאתך אל תשב ארץ פניו ואמר לה המלך
שאל יאמי כי לא אשיב את פניך : ותאמר יתן את ²¹
אבי שג השנמית לאדניהו אחיק לאשה : ²² ויען המלך
שלמה ויאמר לאמו ולמה את שאלת ארץ אבי שג
השנמית לאדניהו ושאלו את המלוכה כי הוא אחי
הגדול ממני ולו ולא ביתר הכהן וליואב בן צרויה :

²³ וישבע המלך שלמה ביהוה לאמר כה יעשה
לי אלהים וכה יוסיף כי בנפשו דבר אדניהו את הרבר

*Ille, quo
ista insidia
spectarent,
non igna-
rus, indi-
gnatione
commotus,
Adoniam
tollit jube-
t. 16 Simili-
terque su-
stis occasio-
nibus in
Abjathar-
em ponti-
ficem.*

הזה : ועתה חיהוה אשר הכיני וישביני על כסא ²⁴ יחיה
דוד אבי ואשר עשה לי בית כאשר דבר כי היום יומת

אדניהו : וישלח המלך שלמה ביד בנידו בן יהודע כה
ויפגע בו וימת : ולא ביתר הכהן אמר המלך ²⁶

ענתת לך על שדיך כי אישמות אתה וביום הזה לא
אמיתך כי נשאת את ארון אדני יהוה לפני דוד אבי

וכי התענית בכל אשר התענה אבי : ויגרש שלמה ²⁷
את אביתר מהיות כהן ליהוה למלא את דבר יהוה

אשר דבר על בית עלי בשלה : והשמעה ²⁸
באה עד יואב כי יואב נטה אחרי אדניהו ואחרי

Et Foabum.

אבשלום לא נטה וינס יואב אל אהל יהוה ויחזק
בקרנות המזבח : ויגר למלך שלמה כי נס יואב אל ²⁹

אהל יהוה והנה אצל המזבח וישלח שלמה את בנידו
בן יהודע לאמר לך פגע בו : ויבא בנידו אל אהל ³⁰

יהוה ויאמר אליו כה אמר המלך צאו ואמר לא כי
פה אמות וישב בנידו את המלך דבר לאמר כה דבר

יואב וכה ענני : ואמר לו המלך עשה כאשר דבר ³¹
ופגע בו וקברתו והסדת דמי חנם אשר שפך יואב

מעליו ומעל בית אבי : והשיב יהוה את דמו על ³²
ראשו

ראשו אשר פגע בשני אנשים צדקים וטובים
 ממנו והרגם בהרב ואבי דוד לא ידע את אבנר בן נר
 שר צבא ישראל ואת עמשא בן יתר שר צבא יהודה:
 33 וישבו דמיהם בראשו ואב ובראש זרעו לעלם ולדוד
 ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה שלום עד עולם מעם
 34 יהוה: ויעל בניהו בן יהוידע ויפגע בו וימתהו ויקבר
 לה בביתו במדבר: ויתן המלך את בניהו בן יהוידע
 תחתיו על הצבא ואת צדוק הכהן נתן המלך תחת
 אביתר:

*Et Simci
 animad-
 vertit.*

36 וישלח המלך ויקרא לשמעוני ואמר לו בנה לך בית
 בירושלם וישבת שם ולא תצא משם אנה ואנה:
 37 והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידע תדע כי
 38 מורת תמורת דמך יהיה בראשך: ויאמר שמעוני למלך
 טוב הדבר כאשר דבר אדני המלך כן יעשה עבדך
 39 וישב שמעוני בירושלם ימים רבים: ויהי
 מקץ שלש שנים ויברחו שני עבדים לשמעוני אל אכיש
 בן מעכה מלך גת ויגידו לשמעוני לאמר הנה עבדך
 מ בנת: ויקם שמעוני ויחבש את חמרו וילך גתה אל
 אכיש לבקש את עבדיו וילך שמעוני ויבא ארז עבדיו
 41 מגת: ויגד לשלמה כי הלך שמעוני
 42 מירושלם גת וישב: וישלח המלך ויקרא לשמעוני
 ויאמר אליו הלוא השבעתך ביהוה ואער בך לאמר
 ביום צאתך והלכת אנה ואנה ידע תדע כי מות תמות
 43 ותאמר אלי טוב הדבר שמעת: ומדוע לא שמרת
 את שבעת יהוה וארת המצורה אשר צויתי עליך:
 44 ויאמר המלך אל שמעוני אתה ידעת את כל הרעה
 אשר ידע לבבך אשר עשית לדוד אבי והשיב יהוה
 מה את דעתך בראשך: והמלך שלמה ברוך וכפא דוד
 יהיה

46 יהיה נכון לפני הוה עד עולם: ויצו המלך את בניו
בן יהוידע ויצאו פגעו בו ומת והממלכה נכונה ביד

שלמה: ויתחתן שלמה את פרעה נ א

מלך מצרים ויקח את בת פרעה ויביאה אל עיר דוד
עד בלתו לבנות את ביתו ואת בית יהוה ואת חומת

ירושלם סביב: רק העם מזבחים בכמות כי לא נבנה

בית לשם יהוה עד הימים ההם: ויאהב

שלמה את יהוה ללכת במקות דוד אביו רק בכמורת

הוא מזבח ומקטיר: וילך המלך גבעונה לזבח שם

כי היא הבמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה על

המזבח ההוא: בגבעון נראה יהוה ה

אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה

אתך: ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך

דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה

ובישרת לבב עמך ותשמר לו את החסד הגדול הזה

ותתן לו בן יושב על כסאו כיום הזה: ועתה יהוה

אלהי אתה המלכת את עבדך תחרת דוד אבי ואנכי קמץ כו'ק

נער קטן לא ארע צאתו בא: ועבדך בתוך עמך אשר

בחרת עסדב אשר לא ימנהולא יספר מרב: ונתת

לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע

כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה: וישב הדבר

בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה: ויאמר

אלהים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא

שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת

נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע משפט: הנה

עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונכון אשר

כמוך לא היה לפניך ואחרך לא יקום כמוך: וגם

אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא

היה

Cap. III.
Salomo fili-
am Regis
Ægypti
uxorem
ducit.

Deum sin-
gularibus
sacrificiis
Gibeone
colit.
5 Ubi per
soporem
Dominus
ipsi ad stare
visus est,
petendi qua-
vellet tri-
buens optio-
nem.

Sed ille non
aliud sibi
quam sa-
pientiam
dari popo-
scit.

Deus vero
ipsi cum
divina
sapientia
bonorum
omnium
copiam lar-
gitur.

14 הִיָּה כְמוֹךָ אִישׁ בְּמַלְכִים כָּל־יָמָיךָ : וְאִם תִּלְךָ כְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֵּי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הִלַּךְ דָּוִד אֲבִיךָ וְהֵאֲרַכְתִּי

15 וְאֶת־יָמָיךָ : וַיִּקֶּץ שְׁלֹמֹה וְהֵנִיחַ חֲלוֹם ^{המטרה מקץ}

וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲמֵד : לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וַיַּעַל עֲלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל עַבְדָּיו :

16 אִזְתַּבְּאָנָה שְׁתֵּים־נָשִׁים זָנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמִדְנָה ^{Cujus illustre documentum in judicio inter duas mulieres de infante litigantes, prebet.}

17 לִפְנֵיו : וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֶחָת בִּי אֲדֹנָי אֲנִי וְהָאִשָּׁה

18 הַזֹּאת יֹשֶׁבֶת בְּבֵית אֶחָד וְאֶלֶד עִמָּה בְּבֵית : וַיְהִי בָיִם

הַשְּׁלִישִׁי לְדַרְתִּי וַתֵּלֶד גַּם הָאִשָּׁה הַזֹּאת וְאֲנַחְנוּ יַחְדָּו

19 אֵין־זֶר אֲתָנוּ בְּבֵית זֹולַתִּי שְׁתֵּים־אֲנַחְנוּ בְּבֵית :

19 וַיֹּמַר בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לֵילָה אֲשֶׁר שָׁכַבָה עָלַי :

כ וַתִּקַּם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת־בְּנֵי מֵאֲצְלִי וְאִמְתָּךְ

יִשְׁנָה וַתִּשְׁכַּיְבֵהוּ בַחֲיִקָה וְאֶת־בְּנֵה הַמֵּת הַשְּׁכִיבָה

21 בַחֲיָקִי : וְאִקַּם בַּבֶּקֶר לְהִינִיק אֶת־בְּנֵי וְהִנֵּה

מֵת וְאֲתַבּוֹנֵן אֵלָיו בַּבֶּקֶר וְהִנֵּה לֹא־הִיָּה בְנֵי אֲשֶׁר

22 יִלְדֵתִי : וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֶחָרָת לֹא כִי בְנֵי הָחִי

וּבִנְךָ הַמֵּת וְזֹאת אָמְרָת לֹא כִי בְנֵךְ הַמֵּת וּבְנֵי הָחִי

23 וַתִּדְבַרנָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אָמְרָת זֶה

בְּנֵי הָחִי וּבְנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת אָמְרָת לֹא כִי בְנֵךְ הַמֵּת וּבְנֵי

24 הָחִי : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קָחוּ לִי־חָרֶב וַיָּבִיאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי

כ הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחִי לְשֵׁנֵי וַתִּנּוּ

26 אֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת וְאֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת : וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה ^{פתח בוק}

אֲשֶׁר־בְּנָה הָחִי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֵיהָ עַל־בְּנָה

וַתֹּאמֶר בֶּן־אֲדֹנָי תִּנּוּ־לָהּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחִי וְהַמֵּת אֶל־

27 תִּמְיתָהוּ וְזֹאת אָמְרָת גַּם־לִי גַם־לָךְ לֹא־יְהִי־גִזְרוֹ : וַיַּעַן

הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תִּנּוּ־לָהּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחִי וְהַמֵּת לֹא

28 תִּמְיתָהוּ וְהִיא אָמוֹ : וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט

אֲשֶׁר שִׁפֵּט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־רָאוּ כִּי־חֲכָמָת

יְדֹ 3 אֱלֹהִים

Quæ res ipsi auctoritatem & admiratio-

אלהים בקרבן לעשורת משפט: ויהי המלך שלמה ד א
מלך על כל ישראל:

nem apud
subditos pe-
perit.

Cap. IV.

Salomo
res imperii
sapientissi-
me ordinat.

Praefecti
& ministri
Regii.

ואלה השרים אשר לו עזריהו בן צדוק הכהן: אליהרף 3
ואחיה בני שישא ספרים יהושפט בן אחילוד המזכיר:

ובניהו בן יהודע על הצבא וצדוק ואביתר כהנים: 4
ועזריהו בן נתן על הנציבים וזבוד בן נתן כהן רעה ה

המלך: ואחישר על הבית ואדנירם בן עכדא על- 6
המס: ולשלמה שנים עשר נציבים על כל- 7

Annona
curatores.

ישראל וכלכלו את המלך וארז ביתו חודש בשנה 7
יהיה על אחד לכלכל: ואלה שמותם בן חור בהר 8

האחר קרי

אפרים: בן דקר במקץ ובשעלבים ובית שמש ואילון 9
בית חנן: בן חסד בארבות לו שכה וכל ארץ חפר: 10

בן אבינדב כל נפת דאר טפת ברת שלמה היתה לו 11
לאשה: בענא בן אחילוד תענך ומגדו וכל- 12

בית שאן אשר אצל צרתנה מתחרת לזרעאל מבית 13
שאן עד אבל מחולה עד מעבר ליקמעם:

בן גבר ברמת גלעד לו חות יאיר בן מנשה 13
אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשן ששים ערים 14

גדרות חומה ובריה נחשת: אחינדב בן- 14
עדא מחגימה: אחימעץ בנפתלי גם הוא 15

לקח את בשמת בת שלמה לאשה: בענא 16
בן חושי באשר ובעלות: יהושפט בן- 17

פרוח ביששכר: שמעי בן אלא בבנימן: 18
גבר בן ארי בארץ גלעד ארץ סיחון מלך 19

Tranquilla
& floren-
tes, sub

ejus regno
Israelis res.
Cap. V.

האמרי ועג מלך הבשן ונציב אחד אשר בארץ: יהודה כ
וישראל רבים כחול אשר על הים לרב אכלים ושתים 20
ושמחים: ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן ה- 21

הנהר ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגשים מנחה 22
ועבדים

2 וְעַבְדִּים אֶת־שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּו :
 לַחֵם־שְׁלֹמֹה לַיּוֹם אַחֵר שְׁלֹשִׁים כָּר סֵלֶת וְשֵׁשִׁים כָּר
 3 קֶמַח : עֲשֶׂה בְּקָר בָּרִאִים וְעֲשִׂים בְּקָר רָעִי וּמֵאָה צֹאן
 לְבַד מֵאֵיל וְצִבִי וַיַּחְמֹר וּבְרַבְרִים אֲבוּסִים : כִּי הָיָה
 4 רֹדֵה וּבְכָל־עֵבֶר הִנְהָר מִתַּפְסַח וְעַד־עֵזָה בְּכָל־מַלְכֵי
 ה עֵבֶר הִנְהָר וּשְׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל־עַפְרָיו מִסְבִּיב : וַיֵּשֶׁב
 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְכַטַּח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ
 מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה :
 6 וַיְהִי לְשְׁלֹמֹה אַרְבַּעִים אֵלֶף אַרְנוֹת סוּסִים לְמַרְכָּבוֹ
 7 וְשָׁנַיִם עֶשְׂרֵת אֵלֶף פָּרָשִׁים : וּכְלָכְלוּ הַנְּצֻבִים הָאֵלֶּה
 אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֶת־כָּל־הַקָּרֵב אֶל־שֶׁלֶחַן הַמֶּלֶךְ
 8 שְׁלֹמֹה אִישׁ חָדָשׁוֹ לֹא־עִדְרוּדָבָר : וְהַשְּׁעָרִים וְהַתְּבֵן
 לְסוּסִים וּלְרֶכֶשׁ יָבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם אִישׁ
 9 כַּמִּשְׁפָּטוֹ : וַיֵּתֶן אֱלֹהִים חֵכְמָה לְשְׁלֹמֹה
 וְתִבְנֶנָה הַרְבֵּה מְאֹד וְרַחֵב לֵב כְּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שֵׁפֶת
 י הַיָּם : וַתֵּרֶב חֵכְמַת שְׁלֹמֹה מִחֵכְמַת כָּל־בְּנֵי־קָדֶם
 11 וּמִכָּל חֵכְמַת מִצְרַיִם : וַיַּחֲכֵם מִכָּל־הָאָדָם מֵאֵיתָן
 הָאֲזֹרָחִיו הַיִּמֵּן וּכְלָכְלוּ וְדָדָע בְּנֵי מַחֹל וַיְהִי שֵׁמוֹ בְּכָל־
 12 הַגּוֹיִם סְבִיב : וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשְׁלַל וַיְהִי שִׁירוֹ
 13 חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף : וַיְדַבֵּר עַל־הַעֲצִים מִן־הָאֲרָז אֲשֶׁר
 בְּלִבְנוֹן וְעַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה
 14 וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הַרְמֵשׁ וְעַל־הַדְּגָיִם : וַיָּבֹאוּ מִכָּל־
 הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֶת־חֵכְמַת שְׁלֹמֹה מֵאֶרֶץ כָּל־מַלְכֵי
 15 הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חֵכְמָתוֹ : וַיִּשְׁלַח
 חִירָם מֶלֶךְ־צוּר אֶת־עַבְדָּיו אֶל־שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אֵתוֹ
 מִשְׁחֹל לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיו כִּי אָהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד
 16 כָּל־הַיָּמִים : וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־
 17 חִירָם לֵאמֹר : אֲתָה יָדַעַת אֶת־דָּוִד אָבִי כִּי לֹא־יָכַל
 לִבְנוֹת

*Salomonis
 sapientia,
 ad cuius
 famam
 exteri un-
 dique con-
 fluunt.*

*Hiram Sa-
 lomoni,
 missis lega-
 tis, de ac-
 cepto impe-
 rio gratu-
 latur.
 16 Ille tem-
 plum à*

לבנות בית לשם יהוה אלהיו מפני המלחמה אשר

18 דגלי קרי

סבבהו עד תתייחזה אתם תחת כפות רגליו: ועתה

הניח יהוה אלהי לי מסביב אין שטן ואין פגערע:

19

והנני אמר לבנות בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר

יהוה אל דוד אבי לאמר בנה אשר אתן תחתך על-

כסאך הוא יבנה הבית לשמי: ועתה צוה ויכרתו לי כ

ארזים מן הלבנון ועברי יהיו עם עבדך ושכר עבדך

המ' כצוי

אתן לך ככל אשר תאמר כי אתה ידעת כי אין בנו

21

איש ידע לכרת עצים בצדנים: ויהי בשמע

חירם את דברי שלמה וישמה מאד ויאמר ברוך יהוה

22

היום אשר נתן לדוד בן חכם על העם הרב הזה: וישלח

חירם אל שלמה לאמר שמעתי את אשר שלחת אלי

אני אעשה את כל חפצך בעצי ארזים ובעצי ברושים:

23

עברי ירו מן הלבנון יגה ואני אשימם ודברות בים

עד המקום אשר תשלח אלי ונפצתים שם ואתה

24

תשא ואתה תעשה את חפצי לתת לחם ביתי: ויהי

חירום נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים כל חפצו:

ושלמה נתן לחירם עשרים אלף כר חטים מכלת כה

לביתו ועשרים כר שמן כתית כה יתן שלמה לחירם

26

שנה בשנה: ויהוה נתן חכמה לשלמה

כאשר דבר לו ויהי שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו

27

ברית שניהם: ויעל המלך שלמה מס מכל ישראל

28

ויהי רומם שלשים אלף איש: וישלח לבנונה עשרת

אלפים בחדש חליפות חדש יהיו בלבנון שנים

29

חדשים בביתו ואדנירם על המס: ויהי

לשלמה שבעים אלף גשא סבל ושמונים אלף חצב

בהר: לבר משרי הנצבים לשלמה אשר על המלאכה ל

שלשת אלפים ושלש מאות הרדים בעם העשים

במלאכה

Dauidē patre destinatum, magis scitissime edificare cupiens, materiam fruendo operi ex Libano monte sibi concedi petit.

Hiram prolixè omnia pollicetur, & certis conditionibus cum Salomone pacifcitur.

הפטרות תרומה

Immensus numerus operarum, praefectorumque, fruendo templo.

31 במלואכה ויצו המלך ויסעו אבנים גרלות אבנים יקרות

32 ליסר הבית אבני גזית: ויפסלו בני שלמה ובני חירום קמין בטרחה

והגבלים ויכינו העצים והאבנים לבנות הבית:

Cap. VI. Extructi Deo templi sumtuosissimi historia accurate enarratur; ejusque magnitudo, partes, & ornamenta describuntur:

א ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני

ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו חוה

החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליהוה:

2 והבית אשר בנה המלך שלמה ליהוה ששים אמה

3 ארכו ועשרים רחבו ושלשים אמה קומתו: והאולם על

פני היכל הבית עשרים אמה ארכו על פני רחב הבית

קמין כו' 4 עשר באמה רחבו על פני הבית: ויעש לבית חלוני

יזיע ק' השקפים אטמים: ויבן על קיר הבית יצוע סביב את

קירות הבית סביב להיכל ולדביר ויעש צלעות סביב:

6 היצוע התחתנה חמש באמה רחבה והתיכנה שש היצוע קרי

באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה כי מגרעות

נתן לבית סביב חוצה לבלתי אחז בקירות הבית:

7 והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקכות והגרזן

8 כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו: פתח הצלע

התיכנה אל כתף הבית הימנית ובלולים יעלו על

9 התיכנה ומן התיכנה אל השלשים: ויבן את הבית

ויכלהו ויספן את הבית גבים ושררת בארזים: ויבן

את היצוע על כל הבית חמש אמות קומתו ואחז את

11 הבית בעצי ארזים: ויהי דבר יהוה אל

12 שלמה לאמר: הבית הזה אשר אמה בנה אס תלך

בחקתי וארת משפטי תעשה ושמרת את כל

מצותי ללכת בהם והקמתי ארת דברי אתך אשר

13 דברתי אל דוד אביך: ושכנתי בתוך בני ישראל ולא

ע' 14 אעזב את עמי ישראל: ויבן שלמה את

טו הבית ויכלהו: ויבן את קירות הבית מבית הצלעות

ארזים

אַרְזִים מִקְרַקַּע הַבַּיִת עַד קִירוֹת הַסַּפֵּן צִפָּה עֵץ מִבַּיִת
 וַיִּצַּף אֶת קְרַקַּע הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת בְּרוּשִׁים: וַיִּבֶן אֶת-¹⁶
 עֲשָׂרִים אַמָּה מִרְכּוֹתֵי הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִן-יְחִידוֹ
 הַקְרַקַּע עַד הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לְדַבַּר לִקְדָּשׁ
 הַקְרָשִׁים: וְאַרְבַּעִים בָּאֵמָה הִיָּה הַבַּיִת הוּא הַהֵיכָל
 לִפְנֵי: וְאַרְזֵי אֶל הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פִּקְעִים וּפְטוּרֵי
 צִצִּים הֵכַל אַרְזֵי אֵין אֲבָן נִרְאָה: וְדַבֵּר בְּתוֹךְ-הַבַּיִת
 מִפְּנִימָה הֵכֵן לִתְתֵן שֵׁם אֶת-אַרְזֵי בְרִית יְהוָה: וּלְפָנָי כֹּ
 הַדַּבֵּר עֲשָׂרִים אַמָּה אַרְךָ וְעֲשָׂרִים אַמָּה רָחֵב וְעֲשָׂרִים
 אַמָּה קוֹמָתוֹ וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב סָגוֹר וַיִּצַּף מִזְבַּח אַרְזֵי: וַיִּצַּף
 שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת מִפְּנִימָה זָהָב סָגוֹר וַיַּעֲבֹר בְּרֵתֵי קוֹרֹת
 זָהָב לִפְנֵי הַדַּבֵּר וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב: וְאֶת-כָּל הַבַּיִת צִפָּה
 זָהָב עַד-תָּמָס כָּל הַבַּיִת וְכָל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר-לְדַבֵּר צִפָּה
 זָהָב: וַיַּעַשׂ בְּדַבֵּר שְׁנֵי כְרוּבִים עֲצֵי שִׁמֹן עֲשָׂר אַמּוֹת
 קוֹמָתוֹ: וְחֲמִשׁ אַמּוֹת כְּנָף הַכְּרוּב הָאֶחָת וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת
 כְּנָף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית עֲשָׂר אַמּוֹת מִקְצוֹת כְּנָפָיו וְעַד-
 קְצוֹת כְּנָפָיו: וַיַּעַשׂ בְּאֵמָה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי מִדָּה אֶחָת כֹּה
 וְקָצֵב אֶחָד לְשְׁנֵי הַכְּרוּבִים: קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֶשֶׂר
 בָּאֵמָה וּכְן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי: וַיִּתֵּן אֶת-הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ
 הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיַּפְרְשׂוּ אֶת-כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים וַתִּגַּע כְּנָף-
 הָאֶחָד בְּקִיר וְכְנָף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי נִגְעַת בְּקִיר הַשֵּׁנִי
 וְכְנָפֵיהֶם אֶל-תּוֹךְ הַבַּיִת נִגְעַת כְּנָף אֶל-כְּנָף: וַיִּצַּף
 אֶת-הַכְּרוּבִים זָהָב: וְאֶת-כָּל קִירוֹת הַבַּיִת מִסָּבִיל קְלַע
 פְּתוּחֵי מִקְלַעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים
 מִלְּפָנִים וְלַחֲצוֹן: וְאֶת קְרַקַּע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לְפְנִימָה לֹ
 וְלַחֲצוֹן: וְאֶת פְּתַח הַדַּבֵּר עָשָׂה דְלִתוֹת עֲצֵי-שִׁמֹן
 דְּזָאִיל מִזְחֹזֹחַת חֲמִשִּׁירֹת: וְשֵׁתֵי דְלִתוֹת עֲצֵי-שִׁמֹן וְקְלַע
 עֲלֵיהֶם מִקְלַעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצִפָּה
 זָהָב

33 וְהַבְּוֹרָר עַל הַכְּרוֹבִים וְעַל הַתְּמָרוֹת אֶת הַזֹּהֵב : וְכֵן
עָשָׂה לַפֶּתַח הַהֵיכָל מִזֹּזוֹת עֲצֵי שֹׁמֶן מֵאֵת רְבִיעִית :
34 וְשֵׁתֵי דִלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים הַדְּלֵת הָאַחֶרֶת
לָהּ גְּלִילִים וְשְׁנֵי קְלָעִים הַדְּלֵת הַשְּׁנִיִּית גְּלִילִים : וְקָלַע
כְּרוֹבִים וְתְמָרוֹת וּפְטָרֵי צְצִים וְצִפָּה זֶהב מִיָּשָׁר עַל-
36 הַמַּחֲקָה : וַיִּכֶן אֶת הַחֲצָר הַפְּנִימִית שֶׁלֹּשָׁה טוּרֵי גִזִּית
37 וְטוּר כֶּרֶתֶת אַרְזִים : בְּשָׁנָה הַרְבִּיעִית יָסַד בֵּית יְהוָה
38 בִּירַח זו : וּבְשָׁנָה הָאַחֶת עָשָׂה בִּירַח בּוֹל הוּא הַחֹדֶשׁ
מִשְׁפָּטִי ק' הַשְּׁמִינִי כִּלְהַבִּירֵת לְכָל דְּבָרָיו לְכָל מִשְׁפָּטָיו וַיִּבְנֶהוּ
א' שְׁבַע שָׁנִים : וְאֶת-בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
2 שָׁנָה וַיְכַל אֶת-כָּל-בֵּיתוֹ : וַיִּכֶן אֶת-בֵּית יְעִר הַלְּבָנוֹן
מֵאֵה אֲמָה אֲרָכוֹ וְחֲמִשִּׁים אֲמָה רָחְבוֹ וְשֵׁשׁ אֲמָה
קוֹמָתוֹ עַל אַרְבַּעַת טוּרֵי עֲמוּדֵי אַרְזִים וְכִרְתוֹת אַרְזִים
3 עַל-הָעֲמוּדִים : וּסְפֵן בְּאֵרוֹ מִמַּעַל עַל-הַצֵּלַעַת אֲשֶׁר
עַל-הָעֲמוּדִים אַרְבַּעִים וְחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר הַטּוּר :
4 וְשִׁקְפִים שְׁלֹשָׁה טוּרִים וּמְחֹזָה אֶל-מְחֹזָה שְׁלֹשׁ
ה פְּעָמִים : וְכָל-הַפֶּתָחִים וְהַמְּזוּזוֹת רְבָעִים שִׁקְף
6 וּמֹל מְחֹזָה אֶל-מְחֹזָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים : וְאֶת אוֹלָם
הָעֲמוּדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים אֲמָה אֲרָכוֹ וְשֵׁשׁ אֲמָה
רָחְבוֹ וְאוֹלָם עַל-פְּנֵיהֶם וְעַמּוּדִים וְעַב עַל-פְּנֵיהֶם :
7 וְאוֹלָם הַכֶּסֶף אֲשֶׁר יִשְׁפֹּט שֵׁם אֱלֹהִים הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה
8 וּסְפֵן בְּאֵרוֹ מִהַקְּרָקַע עַד-הַקְּרָקַע : וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁב
שֵׁם חֲצֵר הָאַחֶרֶת מִבֵּית לְאוֹלָם כַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הִיָּה
וּבֵית יַעֲשֵׂה לְבֵרֶת פְּרָעָה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כְּאוֹלָם
9 הַזֶּה : כָּל-אֵלֵה אַבְנֵי יִקְרָת כַּמְדוֹת גִּזִּית מְגֻרָּדוֹת
בְּמַגֶּרֶה מִבֵּית וּמְחוּץ וּמִמַּסָּד עַד-הַטְּפָחוֹת וּמְחוּץ עַד-
י הַחֲצֵר הַגְּדוֹלָה : וּמִיָּסַד אַבְנֵי יִקְרוֹת אַבְנֵי גְדֻלֹת
11 אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת : וּמִלְמַעְלָה
אַבְנֵים

Itemque
temporis
spatium,
quo absolu-
tum fuit.

Cap. VII.
Regia do-
mus stru-
ctura, alia-
que Salo-
monis a-
moena sub-
structiones.

אֲבָנִים יְקָרוֹת כַּמְדוֹת גִּזִּית וְאֶרֶז : וְחִצֵּר הַגְּדוֹלָה סָבִיב 12
שְׁלֹשָׁה טוּרִים גִּזִּית וְטוּר כְּרִתוֹת אֲרָזִים וְלַחֲצֵר בֵּית
יְהוָה הַפְּנִימִית וְלֵאלֹהֵי הַבַּיִת :

13 הפטרת
ויקהל
14 כמנהג
הספורים

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־
חִירָם מִצֹּר : בֶּן־אִשָּׁה אֱלֹמְנָה הוּא מִמִּטָּה
נִפְתְּלֵי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חָרָשׁ נְחֹשֶׁת וַיְמַלֵּא אֶת־
הַחֲכָמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־
מְלָאכָה בְּנְחָשֶׁת וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־

Sacra in
templo co-
lunna.

כָּל־מְלָאכָתוֹ : וַיִּצַר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה טו
עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אֲמָה יָסַב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי : וְשֵׁתִי כְּתוּרֹת עָשָׂה לְתֵת 16
עַל־רֹאשֵׁי הָעַמּוּדִים מִצֶּקֶן נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת
הַכְּתָרֹת הָאֶחָת וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית :

שִׁבְכִים מַעֲשֵׂה שִׁבְכָה גְּדִלִים מַעֲשֵׂה שְׂרָשְׁרוֹת 17
לְכְתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה לְכְתָרֹת
הָאֶחָת וְשִׁבְעָה לְכְתָרֹת הַשֵּׁנִית : וַיַּעַשׂ אֶת־הָעַמּוּדִים 18
וְשְׁנֵי טוּרִים סָבִיב עַל־הַשִּׁבְכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־
הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָרְמוֹנִים וְכֵן עָשָׂה לְכְתָרֹת

קמץ בביבוע

הַשֵּׁנִית : וְכְתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשֵׁן 19
בְּאוֹלָם אַרְבַּע אַמּוֹת : וְכְתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים גַּם כ
מִמַּעַל מִלְּעֻמַּת הַבֵּטֶן אֲשֶׁר לְעֶבֶר שִׁבְכָה וְהָרְמוֹנִים הַשִּׁבְכָה ק
מֵאֵתִים טוּרִים סָבִיב עַל־הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית : וַיִּקַּם אֶת־ 21
הָעַמּוּדִים לֵאלֹהֵי הַיְיָ וַיִּקַּם אֶת־הָעַמּוּד הַיְיָ וַיִּקְרָא
אֶת־שְׁמוֹ יְכִין וַיִּקַּם אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת־

שְׁמוֹ בַּעֲזוֹ : וְעַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשֵׁן וְתָתֵם 22 כצ"ל
מִלְּאֶכֶת הָעַמּוּדִים : וַיַּעַשׂ אֶת־ 23
הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בְּאֲמָה מִשְׁפָּחוֹ עַד־שְׁפָתוֹ עֲגֹל
סָבִיב וְחֲמֵשׁ בְּאֲמָה קוֹמָתוֹ וְקוֹרֵה שְׁלֹשִׁים בְּאֲמָה וְקוֹרֵה 24
יָסַב

Lacus.

24 יסב אתו סביב : ופקעים מתחת לשפתו סביב
 סבבים אתו עשר באמה מקפים את הים
 כה סביב שני טורים הפקעים יצקים ביצקתו : עמד
 על שני עשר בקר שלשה פנים וצפונה ושלשה פנים
 ימה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה והים
 עליהם מלמעלה וכל אחריהם ביתה : ועביו טפח
 26 ושפתו כמעשה שפת כוס פרח שושן אלפיס בת ^{כז}

ע"כ 27 יכיל : ויעש את המכנות עשר נחשת ארבע ^{Rafes}

באמה ארך המכונה האחת וארבע באמה רחבה
 28 ושלש באמה קומתה : וזה מעשה המכונה מסגרות
 29 להם ומסגרת בין השלבים : ועל המסגרות אשר
 בין השלבים אריות בקר וכרובים ועל השלבים כן
 ממעל ומתחת לאריות ולבקר ליות מעשה מורד :
 30 וארבעה אופני נחשת למכונה האחת וסרני נחשת
 וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיר הכתפות
 31 יצקות מעבר איש ליות : ופיהו מבית לכתרת ומעלה
 באמה ופיה עגל מעשה כן אמה וחצי האמה וגם על
 פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא עגלות :
 32 וארבעת האופנים למתחת למסגרות וידות האופנים
 במכונה וקומת האופן האחד אמה וחצי האמה :
 33 ומעשה האופנים כמעשה אופן המרכבה ידותם
 34 וגביריהם וחשקיהם וחשריהם הכל מוצק : וארבע
 כתפות אל ארבע פנות המכונה האחת מן המכונה
 לה כתפיה : ובראש המכונה חצי האמה קומה עגל סביב
 36 ועל ראש המכונה ירתיה ומסגרתיה ממנה : ויפתח
 על הלחת ירתיה ועל ומסגרתיה כרובים אריות ^{מסגרתיה קרי}
 37 ותמרת כמעד איש וליות סביב : כזאת עשה את
 עשר המכנות מוצק אחד מדה אחת קצב אחד
 לכלהנה

לכלהנה: ויעש עשרה כירות נחשת 33

Et labra anea.

ארבעים בת יכילי הכיור האחד ארבע באמה הכיור

האחד כיור אחד על המכונה האחרת לעשר סחה בוק

המכונות: ויתן את המכונות חמש על כפתף הבית 39

מימין וחמש על כפתף הבית משמאלו ואת הים נתן

מכפתף הבית הימנית קרמה ממול נגב:

ויעש חירום את הכירות ואת היעים ואת המזרקות מ הפטרה

ויכל חירום לעשות את כל המלאכה אשר עשה ויקהל

למלך שלמה בית יהוה: עמדים שנים וגלת הכתרת 41

אשר על ראש העמודים שתיים והשבכות שתיים והיה הפטר

לכסות את שתי גלות הכתרת אשר על ראש פקודי כפי

העמודים: ואת הרמנים ארבע מאות לשתי השבכות הספרים

שני טורים רמנים לשבכה האחת לכסות את שתי

גלת הכתרת אשר על פני העמדים: ואת המכונות 43

עשו ואת הכירות עשרה על המכונות: ואת הים 44

האחר ואת הבקר שנים עשר תחת הים: ואת הסירות מה

ואת היעים ואת המזרקות ואת כל הכלים האלה האלה קרי

אשר עשה חירום למלך שלמה בית יהוה נחשת

ממרט: בכבר הירדן יצקם המלך במעבה הארמה 46

בין סבור ובין צרתן: וינח שלמה את כל הכלים 47

מרב מאד מאד לא נחקר משקל הנחשת: ויעש שלמה 48

את כל הכלים אשר בית יהוה את מזבח הזהב ואת

השלחן אשר עליו לחם הפנים זהב: ואת המנרות 49

חמש מימין וחמש משמאל לפני הדביר זהב סגור

והפרח והנרת והמלקחים זהב: והספות והמזמרות נ

והמזרקות והכפורת והפתתורת זהב סגור והפתורת

לדלתות הבית הפנימי לקדש הקדשים לדלת הבית

להיכל זהב: ותשלם כל המלאכה אשר עשה 51 ע

הפטר פקודי כמנהג אשכנזי

עשה

עשה המלך שלמה בית יהוה ויבא שלמה את קרשי ו
דוד אביו את הכסף ואת הזהב ואת הכלים נתן
באצרות בית יהוה:

Cap. VIII.
Salomo,
convocatis
primoribus
populi &
sacerdoti-
bus.

א ח אז יקהל שלמה את זקני ישראל ואת כל ראשי
המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה
ידושלם להעלות את ארון ברית יהוה מעיר דוד
היא ציון: ויקהלו אל המלך שלמה כל איש

הפטרח 2
יום שני
של סוכות

ישראל בירח האתנים בחג הוא החדש השביעי:
3 ויבאו כל זקני ישראל וישאו הכהנים את הארון:
4 ויעלו את ארון יהוה ואת אהל מועד ואת כל כלי
הקדש אשר באהל ויעלו אתם הכהנים והלוים:
ה והמלך שלמה וכל עדת ישראל הנועדים עליו אתו
לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא

Arcam Do-
mini Zione
in templi
adytum
deducit.

6 ימנו מרב: ויבאו הכהנים את ארון ברית יהוה אל-
מקומו אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת
7 כנפי הכרוכים: כי הכרובים פרשים כנפים אל מקום
הארון ויסכו הכרבים על הארון ועל בריו מלמעלה:
8 ויארכו הברים ויראו ראשי הברים מן הקדש על פני
הדכיר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: אין
בארון רק שני לחורת האבנים אשר הנח שם משה
בחרב אשר פרת יהוה עם בני ישראל ביצאתם מארץ

Quo in
loco Deus
manifestum
praesentia
sua signum
edit.

י מצרים: ויהי ביצאת הכהנים מן הקדש והענן מלא את-
11 בית יהוה: ולא יכלו הכהנים לעמד לשרת מפני הענן
12 כי מלא כבוד יהוה את בית יהוה: אז אמר
13 שלמה יהוה אמר לשכן הערפל: בנה בניתי בית זבל
14 לך מכון לשבתך עולמית: ויסב המלך את פניו ויברך
טו את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עמד: ויאמר
ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר בפיו את דוד אבי

12 Igitur
Salomo,
cum uni-
verso popu-
lo, augu-
stum in mo-
dum Deo
laudat & gratias dicit:

ובידו

16 ובידו מלא לאמר: מן היום אשר הוצאתי את עמי את-
 ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל
 לבנות בית להיות שמי שם ואבחר ברוד להיות על-
 עמי ישראל: ויהי עם לבב דוד אבי לבנות בית לשם
 17 יהוה אלהי ישראל: ויאמר יהוה אל דוד אבי ען אשר
 18 היה עם לבבך לבנות בית לשמי הטיבת כיהיה עם
 לבבך: רק אתה לאתבנה הבית כי אם בנך היצא
 19 מחלציק הוא יבנה הבית לשמי: ויקם יהוה את דברו כ
 אשר דבר ואקם תחת דוד אבי ואשבי על כסא ישראל
 כאשר דבר יהוה ואבנה הבית לשם יהוה אלהי
 ישראל: ואשם שם מקום לארון אשר שם ברית
 21 יהוה אשר כרת עם אבותינו בהוציאנו אתם מארץ
 מצרים: ויעמד שלמה לפני מזבח
 22 יהוה נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמים:
 ויאמר יהוה אלהי ישראל אין כמוך אלהים בשמים
 23 מפועל ועל הארץ מתחת שמי הרביר והחסד
 לעבדיך ההלכים לפניך בכל לבם: אשר שמרת
 24 לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו ותדבר בפך
 וכידך מלאת כיום הזה: ועתה יהוה אלהי ישראל כה
 שמר לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו לאמר לא
 יפרת לך איש מלפני ישב על כסא ישראל רק אם
 ישמרו בנך את דרכם ללכת לפני כאשר הלכת לפני:
 ועתה אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת
 26 דברך קרי לעבדך דוד אבי: כי האמנם ישב אלהים על הארץ
 27 הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית
 הזה אשר בניתי: ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו
 28 יהוה אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך
 מתפלל לפניך היום: להיות עינך פתחת אל הבית
 29 הזה

Atque ad-
 hibitis so-
 lemibus
 precibus

הַזֶּה לִילֵהוּיּוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יְהוָה שְׁמִי שָׁם
 לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עִבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם
 לַהֵזֶה: וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת עִבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם
 31 שְׁבַתְךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וּסְלַחְתָּ: אֵת אֲשֶׁר יִחְטָא
 אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנִשְׂאֵבוּ אֱלֹהִים לְהֵאֱלֹתוֹ וְכִּי אֱלֹהִים לִפְנֵי
 32 מִזְבְּחְךָ בְּבֵית הַזֶּה: וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעֲשִׂיתָ
 וְשִׁפְטָתָ אֶת־עִבְדְּךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לְתֵת דְּרָכּוֹ בְּרָאשׁוֹ
 33 וּלְהַצְדִּיק צְדִיק לְתֵת לוֹ כְּצַדִּיקוֹ: בְּהַנִּיף
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר יִחְטָאוּ לְךָ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ
 וְהוֹדוּ אֶת־שִׁמְךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּבֵית הַזֶּה:
 34 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וּסְלַחְתָּ לַחְטֵאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 וְהִשְׁבַּתְתָּם אֶל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לְאֲבוֹתָם:
 לֵה
 בְּהַעֲזֹר שָׁמַיִם וְלֹא־יְהִי מָטָר כִּי יִחְטָאוּ לְךָ
 וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ אֶת־שִׁמְךָ וּמִחְטָאתָם
 36 יִשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֶם: וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וּסְלַחְתָּ
 לַחְטֵאת עִבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרַם אֶרֶץ־הַדְּרָךְ
 הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יִלְכוּ בָּהּ וְנִתְתַּר מָטָר עַל־אֶרֶץ אֲשֶׁר־
 37 נָתַתָּה לַעַמְּךָ לְנַחֲלָה: רַעֲב כִּי־יְהִי בְּאֶרֶץ הַבֵּר
 כִּי־יְהִי שֹׁדֶפֶן יִרְקוּן אֲרֵבָה חֶסֶל כִּי־יְהִי כִּי־יִצֹר לוֹ
 38 אִיבוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כֹּל־נִגַע כֹּל־מַחֲלָה: כֹּל־תְּפִלָּה
 כֹּל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר יִדְעוּן אִישׁ נִגַע לִבּוֹ וּפְרַשׁ כִּפּוּי אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה:
 39 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְךָ וּסְלַחְתָּ וְעֲשִׂיתָ
 וְנָתַתָּ לְאִישׁ כְּכֹל־דְּרָכּוֹ אֲשֶׁר תִּדַע אֵת לִבּוֹ כִּי־אַתָּה
 מִי־דַעְתָּ לְבַדְּךָ אֵת לִבּוֹ כֹּל־בְּנֵי־הָאָדָם: לְמַעַן יִרְאוּךָ
 כֹּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי־הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
 41 לְאֲבוֹתֵינוּ: וְגַם אֶל־הַנְּכָרִי אֲשֶׁר לֹא־מִעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

42 הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: כִּי שִׁמְעוּן אֶת־
 שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־דְּרֹךְ הַחֹקֶה וְזָרַע הַנְּטוּיָה וּבֵא
 43 וְהִתְפַּלֵּל אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה: אֵתָה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
 שְׁבִתְךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנִּכְרִי לְמַעַן
 יֵדְעוּן כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־שִׁמְךָ לִירְאֹה אֶתְךָ כְּעַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל וּלְדַעַת כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
 44 בָּנִיתִי: כִּי יֵצֵא עַמְּךָ לְמַלְחָמָה עַל־אֵיבוֹ בְּדֶרֶךְ
 אֲשֶׁר תִּשְׁלַחְסוּ וְהִתְפַּלְּלוּ אֵל־יְהוָה דְּרֹךְ הַעִיר אֲשֶׁר
 בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִיתִי לְשִׁמְךָ: וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מֵה
 46 אֵת־תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים: כִּי־
 יַחְטְאוּ־לְךָ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יַחְטֵא וְאִנְפַתְכֶם
 וְנָתַתָּם לִפְנֵי אוֹיְבֵי שְׂבוּסֵי שְׂבִיהֶם אֶל־אָרֶץ הָאוֹיֵב
 47 רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה: וְהִשִּׁיבוּ אֶל־לִבָּם בְּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבוּ
 שָׁם וְשָׁבוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאָרֶץ שְׂבִיהֶם לֵאמֹר חֲטֵאוּ
 48 וְהִעֲוִינוּ רַשְׁעוֹנוֹ: וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכֹל לִבְכֶם וּבְכֹל נַפְשָׁם
 בְּאָרֶץ אִיְבֵיהֶם אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלֶיךָ דְּרֹךְ
 אֶרֶצָם אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְאֲבוֹתָם הַעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת
 49 אֲשֶׁר־בָּנִיתִי לְשִׁמְךָ: וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתְךָ אֶת־
 תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים: וְסִלַּחְתָּ לְעַמְּךָ
 אֲשֶׁר חֲטְאוּ לְךָ וּלְכָל־פְּשָׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בְּךָ וְנָתַתָּם
 51 לְרַחֲמִים לִפְנֵי שְׂבִיהֶם וּרְחֻמוֹם: כִּי עַמְּךָ וְנַחֲלַתְךָ הֵם
 52 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוֹר הַבְּרָזִל: לֵהִיֹּת עֵינֶיךָ
 פְּתוּחִים אֶל־תְּחִנָּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 53 לְשִׁמְעֵי אֱלֹהִים בְּכֹל קְרָאִם אֵלֶיךָ: כִּי־אֵתָה הַבְּדִלְתָּם
 לְךָ לְנַחֲלָה מִכָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי־אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד מֹשֶׁה
 עַבְדְּךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת־אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֶרְצֵנוּ יְהוָה:
 54 וַיְהִי כְּכֹלֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת־כָּל־
 הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה מִכְּרֹעַ
 עַל

בניתי קרי

הפטר שמוני
הג עזרת

נה על ברכיו וכפיו פרשות השמים: ויעמד ויברך את כל-
 56 קהל ישראל קול גדול לאמר: ברוך יהוה אשר נתן
 מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לאנפל דבר אחד
 57 מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו: יהי יהוה
 אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל-
 58 יטשנו: להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר
 59 מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו: ויהיו
 דברי אלה אשר התחננת לפני יהוה קרבים אל יהוה
 אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו
 60 ישראל דבר יום ביומו: למען דעת כל עמי הארץ
 61 כי יהוה הוא האלהים אין עוד: והיה לבבכם שלם
 עם יהוה אלהינו ללכת בחקיו ולשמר מצותיו ביום
 62 הזה: והמלך וכל ישראל עמו זבחים זבח לפני
 63 יהוה: ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר זבח
 ליהוה בקר עשרים ושנים אלף וצאן מאה ועשרים
 אלף ויחנכו את בית יהוה המלך וכל בני ישראל:
 64 ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר אשר לפני
 בית יהוה כי עשה שם את העלה ואת המנחה ואת
 חלבי השלמים כי מזבח הנחשת אשר לפני יהוה קטן
 מהכיל את העלה ואת המנחה ואת חלבי השלמים:
 65 והיעש שלמה בערת ההיא את החג וכל ישראל עמו
 קהל גדול מלבוא חמת ערנחל מצרים לפני יהוה
 אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום:
 66 ביום השמיני שלה את העם ויברכו את המלך וילכו
 לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר
 67 עשה יהוה לדוד עבדו ולישראל עמו: ויהי ככלות
 שלמה לבנות את בית יהוה ואת בית המלך ואת כל-
 2 חשק שלמה אשר חפץ לעשות: וירא יהוה אל

*Celebrato-
 que sum-
 tuosissimo
 sacrificio,
 templum
 consecrat:*

*Itemque
 cum populo
 Taberna-
 culorum
 festum cele-
 brat.*

Cap. IX.

*Salomo ite-
 rum Divi-*

3 אל שלמה שנית כאשר נראה אליו בנגעון: ויאמר

*na appari-
tione con-
firmatur.*

יהוה אליו שמעתי את רזפתך ואת תחנתך
אשר התחננתה לפני הקדשתי את הבית הזה אשר

בנתה לשום שמי שם עד עולם והיו עיניו לבי שם כל

4 הימים: ואתה אם תלך לפני כאשר הלך דוד אביך

בתם לבב ובישר לעשות ככל אשר צויתך חקי

ומשפטי תשמר: והקמתי את כסא ממלכתך על ה

ישראל לעלם כאשר דברתי על דוד אביך לאמר לא

6 יכרת לך איש מעל כסא ישראל: אם שוב תשובון

אתם ובניכם מאחרי ולא תשמרו מצותי חקתי אשר

נתתי לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים

7 והשתחיתם להם: והכרתי את ישראל מעל פני

הארמה אשר נתתי להם ואת הבית אשר הקדשתי

לשמי אשלח מעל פני והיה ישראל למשל ולשנינה

8 בכל העמים: והבית הזה יהיה עליון כל עבר עליו

ישם ושרק ואמרו על מה עשה יהוה ככה לארץ הזאת

9 ולבית הזה: ואמרו על אשר עזבו את יהוה אלהיהם

אשר הוציא את אבתם מארץ מצרים ויחזיקו באלהים

אחרים וישתחו להם ויעברום על כן הביא יהוה עליהם

וישתחו

קרי

את כל הרעה הזאת: ויהי מקצה עשרים י

*Hiram
pro praestitā
sibi in tem-
plo adifi-
cando ope-
rā & offi-
citis, regio-
nem quan-
dam Gali-
lea vicissim
donat.*

11 שנה אשר בנה שלמה את שני הבתים את בית יהוה

ואת בית המלך: חירם מלך צר נשא את שלמה

12 בעצי ארזים ובעצי ברושים ובוהב לכל חפצו אויתן

המלך שלמה לחירם עשרים עיר בארץ הגליל: ויצא

13 חירם מצר לראות את הערים אשר נתן לו שלמה ולא

ישרו בעיניו: ויאמר מה הערים האלה אשר נתתה לי

אחי ויקרא להם ארץ כבול עד היום הזה:

14 וישלח חירם למלך מאה ועשרים כבד זהב: וזה

זה

*Oppida
quadam
lia condit.*

טו וזה דבר המס אשר העלה המלך שלמה לבנות את

בית יהוה ואת ביתו ואת המלוא ואת חומת ירושלם

16 ואת חצר ואת מגדו ואת גזר: פרעה מלך מצרים

עלה וילכד את גזר וישרפה באש ואת הכנעני הישב

17 בעיר הרג ויתנה שלחים לבתו אשר שלמה: ויבן

קמץ בוק

18 שלמה את גזר ואת בית חרן תחתון: ואת בעלת

חרמר קרי

19 ואת תמר במדבר בארץ: ואת כל ערי המסכנות

אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים

ואת חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון

כ ובכל ארץ משלתו: כל העם הנותר מן האמרי

*Populi de-
lectum a-
git, quique
de allophy-
lorum ge-
nere iis in-
termixti
erant, ser-
vire jubet.*

החתי הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני ישראל

21 המה: בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא

יכלו בני ישראל להחרימם ויעלם שלמה למס עבד

22 עד היום הזה: ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי

הם אנשי המלחמה ועבדיו ושריו ושלשיו ושרי רכבו

23 ופרשיו: אלהי שרי הנצבים אשר על-

המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדיס בעם

24 העשירים במלאכה: אך בת פרעה עלתה מעיר דוד אל-

כה ביתה אשר בנה לה אזכרה ארז המלוא: והעלה

שלמה שלש פעמים בשנה עלות ושלמים על המזבח

אשר בנה ליהוה והקטיר אתו אשר לפני יהוה ושלם

*Classem
auriferam
instruit.*

26 את הבית: ואני עשה המלך שלמה בעציון גבר אשר

27 את אילות על שפת ים סוף בארץ אדום: וישלח חירם

באני את עבדיו אנשי אניות ידעי הים עם עבדי שלמה:

28 ויבאו אופירה ויקחו משם זהב ארבע מאות ועשרים

*Cap. X.
Regina Se-
ba Salomo-
nis visendi
causa fe-
ru salemum*

א ויבאו אל המלך שלמה: ומלכת שבא

שמערת את שמע שלמה לשם יהוה ותבא לנסתו

ב בחידות ותבא ירושלמה בחיל לכבוד מאד גמלים נשאים

בשמים וזהב רב מאד ואבן יקרה ותבא אל שלמה
 3 ותדבר אליו את כל אשר היה עם לבבה: ויגד לה
 שלמה את כל דבריה לא היה דבר נעלם מן המלך
 4 אשר לא הגיד לה: ותרא מלכת שבא את כל חכמת
 שלמה והבית אשר בנה: ומאכל שלחנו ומושב עבדיו ה
 ומעמד משרתיו ומלכשיהם ומשקיו ועלתו אשר יעלה
 6 בית יהוה ולא היה בה עוד רוח: ותאמר אל המלך
 אמת היה הדבר אשר שמעתי בארצי על דבריך ועל
 7 חכמתך: ולא האמנתי לדברים עד אשר באתי
 ותראינה עיני והנה לא הגד לי החצי הוספת חכמה
 8 וטוב אל השמועה אשר שמעתי: אשרי אנשך אשרי
 עבדך אלה העמדים לפניך תמיד השמעים את
 9 חכמתך: יהי יהוה אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך
 על כסא ישראל באהבת יהוה את ישראל לעלם
 וישמך למלך לעשות משפט וצדקה: ותתן למלך מאה י
 ועשרים כפר זהב ובשמים הרבה מאד ואבן יקרה לא
 בא כבשם ההוא עוד לרב אשר נתנה מלכת שבא
 11 למלך שלמה: וגם אני חירם אשר נשא זהב מאפיר
 הביא מאפיר עצי אלמגים הרבה מאד ואבן יקרה:
 12 ויעש המלך את עצי האלמגים מסעד לבית יהוה
 ולבית המלך וכנרות ונבלים לשרים לא בא כן עצי
 13 אלמגים ולא נראה עד היום הזה: והמלך שלמה נתן
 למלכת שבא את כל חפצה אשר שאלה מלבד אשר
 נתן לה כיד המלך שלמה ותפן ותלך לארצה היא
 14 ועבדיה: ויהי משקל הזהב אשר בא לשלמה
 בשנה אחת שש מאות ששים ושש כפר זהב: לבד טו
 מאנשי התרים ומסחר הרכלים וכל מלכי הערב
 16 ופחות הארץ: ויעש המלך שלמה מאתיים צנה זהב
 שחוט

venit, i-
 psumque
 muneribus
 colit.

Opes Salo-
 monis, au-
 gustusque
 aula appa-
 ratus:
 itemque
 rerum
 omnium

*ipso re-
gnante co-
pia et u-
bertas.*

17 שְׁחוֹט שְׁש־מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנֹּה הָאֶחָת : וַיִּשְׁלֹשׁ־
מֵאוֹת מִגְּנִים זָהָב שְׁחוֹט שְׁלֹשׁת מִנִּים זָהָב יַעֲלֶה עַל־
18 הַמִּגֵּן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעֲר הַלְּבָנוֹן : וַיַּעַשׂ
19 הַמֶּלֶךְ כֶּסֶף שֵׁן גָּדוֹל וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב מוֹפֵז : שֵׁשׁ מַעֲלוֹת
מִלְּכֶסֶף וְרֹאשׁ עֲגוּל לְכֶסֶף מֵאַחֲרָיו וַיִּדְרֹת מִזָּה וּמִזָּה אֶל־
כ מְקוֹם הַשֵּׁבֶת וּשְׁנַיִם אַרְיֹת עֲמֻדִים אֶצֶל הַיְדוֹת : וּשְׁנַיִם
עֲשָׂר אַרְיִים עֲמֻדִים שָׁם עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזָּה וּמִזָּה לֹא־
21 נַעֲשֶׂה כֵן לְכָל מַמְלָכוֹת : וְכָל כְּלֵי מִשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
זָהָב וְכָל כְּלֵי בֵּית יַעֲר הַלְּבָנוֹן זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא
22 נֶחְשַׁב בְּיַמֵּי שְׁלֹמֹה לְמֵאוֹמָה : כִּי אֲנִי תָרַשִׁישׁ לְמֶלֶךְ בַּיָּם
עִם אֲנִי חִירָם אֶחָת לְשֹׁלֵשׁ שָׁנִים תְּבוּאָה אֲנִי תָרַשִׁישׁ
23 נִשְׂאֵת זָהָב וְכֶסֶף שְׁנֵה־בַיִם וְקִפְּיֹת כִּפְּיִים : וַיַּגְדֵּל הַמֶּלֶךְ
24 שְׁלֹמֹה מְכַל מַלְכֵי הָאָרֶץ לַעֲשֹׂר וּלְחַכְמָה : וְכָל־הָאָרֶץ
מִבְּקָשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חֻכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן
כָּה אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ : וְהִמְרָה מִבְּיָאִים אִישׁ מִנְּחָתוֹ כְּלֵי־כֶסֶף
וְכֵלֵי זָהָב וּשְׁלָמוֹת וְנִשְׁקוּ וּבִשְׂמִים סוּסִים וּפִרְדִּים דְּבָר־
26 שְׁנֵה בְּשָׁנָה : וַיֵּאֶסֶף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ
אַלְף וָאַרְבַּע מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵת אֶלֶף פָּרָשִׁים
27 וַיִּנְחַם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעַם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַם : וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ
אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִים וְאֶת־הָאָרְזִים נָתַן
28 בְּשִׁקְמִים אֲשֶׁר־בְּשִׁפְלָה לְרֶב : וּמוֹצֵא הַסּוּסִים אֲשֶׁר
לְשֹׁמֵה מִמְּצָרִים וּמִקְוֵה סַחְרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ מִקְוֵה
29 בְּמַחֲדָר : וְתַעֲלֶה וְתִצֵּא מִרְכָּבָה מִמְּצָרִים בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאוֹה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחֲתִים
אִוִּיָּה וְלְמַלְכֵי אֲרָם בִּידֵם יִצְאוּ : וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהָב
נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בֵּת פְּרָעָה מֵאֲבִיּוֹת עַמְּנִיּוֹת
2 אֲדָמִית צְרִינִית חֲתִית : מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בְכֶם אֲכֵן יִטּוּ

*Cap. XI.
Sed res ni-
mium se-
cunda ip-
sum pessun-
dederunt.
Ab opibus
n luxum*

את לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה:

prolapsus uxoribus

3 ויהי לו נשים שרות שבע מאות ופילגשים שלש מאות

700 concubinis

4 ויטונשו את לבו ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטון את

300 regiam implet.

לבבו אחרי אלהים אחרים ולא היה לבבו שלם עם

7 יהוה אלהיו כלבב דוד אביו: וילך שלמה אחרי ה

עשתרת אלהי צדנים ואחרי מלכם שקץ עמנים: ויעש

6 שלמה הרע בעיני יהוה ולא מלא אחרי יהוה כדוד

7 אביו: אז יבנה שלמה במרה לכמוש שקץ

Ab his jam senex per-

מואב בהר אשר על פני ירושלם ולמלך שקץ בני

ducitur ad

8 עמון: וכן עשה לכל נשיו הנכריות מקטירות ומזבחות

cultum Deorum,

לאלהיהן: ויתאנף יהוה בשלמה כי נטה לבבו מעם

aris quidem &

9 יהוה אלהי ישראל הנראה אליו פעמים: וצוה אליו

templis dicitis.

על הרבר הזה לבלתי לכת אחרי אלהים אחרים ולא

שמר את אשר צוה יהוה:

11 ויאמר יהוה לשלמה יען אשר היתה זאת עמך ולא

Ergo iratus Deus per

שמרת בריתי וחקתי אשר צוית עליך קרע אקרע את

vatem prae-

12 הממלכה מעליך ונתתיה לעבדה: אך בימך לא

significat fore, ejus

13 אעשנה למען דוד אביך מיד בנגד אקרענה: רק את

ut regnum distra-

כל הממלכה לא אקרע שבט אחד אתן לבנגד למען

tur.

14 דוד עבדי ולמען ירושלם אשר בחרתי: ויקם

Hostesque ipsi susci-

יהוה שטן לשלמה את הורד האדמי מזרע המלך הוא

tat, Hadad Edomaeum.

באדום: ויהי כהיות דוד את אדום בעלות יואב שר

טו הצבא לקבר את החללים ויד כל זכר באדום: כי

16 ששת חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הכרית

17 כל זכר באדום: ויברח ארד הוא ואנשים אדמיים

18 מעבדי אביו אתו לבוא מצרים והרד נער קטן: ויקמו

ממדין ויבאו פאדן ויקחו אנשים עמם מפארן ויבאו

מצרים אל פרעה מלך מצרים ויתן לו בית ולחם אמר

19 לו ווארץ נתן לו: וימצא הדר חן בעיני פרעה מאד ויתן
 לו אשה את אחות אשתו אחות תחפניס הגבירה:
 כותלדר לו אחורת תחפניס ארת גנבת בנו ותגמלהו
 תחפניס בתוך בית פרעה ויהי גנבת בית פרעה בתוך
 21 בני פרעה: והדר שמע במצרים כי שכב דוד עם
 אבתיו וכי מת יואב שר הצבא ויאמר הדר אל פרעה
 22 שלחני ואלך אל ארצי: ויאמר לו פרעה כי מה אתה
 חסר עמי והנה מבקש ללכת אל ארצך ויאמרו לא כי
 23 שלח תשלחני: ויקם אלהים לו שטן את רזון בן
 אלידע אשר ברח מאת הדר עזר מלך צובה אדניו:
 24 ויקבץ עליו אנשים ויהי שר גדוד בהרו דוד אתם וילכו
 כה דמשק וישבו בהו ומלכו ברמשק: ויהי שטן לישראל
 כל ימי שלמה ואת הרעה אשר הדר ויקץ בישראל
 וימלך על ארם:

Et Rezum, filium El-jada.

Et Fero-beamum:

26 וירבעם בן נבט אפרתי מן הצודה ושם אמו צרועה
 27 אשה אלמנה עבד לשלמה וירם יד במלך: וזה הדבר
 אשר הרים יד במלך שלמה בנה את המלוא סגר
 28 את פרוץ עיר דוד אביו: והאיש ירבעם גבור חיל
 וירא שלמה את הנער כי עשה מלאכה הוא ויפקד
 29 אתו לכל סבל בית יוסף: ויהי בערת

Cui Abia Silonites Regnum plerarum que in Israële tributuum vaticinatur.

ההיא וירבעם יצא מירושלם וימצא אתו אחיה השילני
 הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חדשה ושניהם
 ל לבדם בשרה: ויתפש אחיה בשלמה החדשה אשר
 31 עליו ויקרעה שנים עשר קרעים: ויאמר לירבעם קח
 לך עשרה קרעים כי כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני
 קרע את הממלכה מיד שלמה ונתתי לך את עשרה
 32 השבטים: והשבט האחר יהיה לו למען עבדי דוד
 ולמען ירושלם העיר אשר בחרתי בה מכל שבטי
 ישראל

33 ישראל יען אשר עזבוני וישתחוון לעשתרת אלהי צדנין
לכמוש אלהי מוא ולמלכס אלהי בני עמון ולא הלכנו
בדרכי לעשות הישר בעיני וחקתי ומשפטי כדוד אביו :

34 ולא אקח את כל הממלכה מידו כיי נשיא אשתנו כל
ימי חייו למען דוד עבדי אשר בחרתי אתו אשר שמר
מצותי וחקתי : ולקחתי המלוכה מיד בנו ונתתי לה

36 לה את עשרת השבטים : ולבנו אתן שבט אחר למען
היות ניר לדוד עבדי כל הימים לפני בירושלם העיר

37 אשר בחרתי לילשום שמי שם : ואתה אקח ומלכת ^{קמז בוק}

38 בכל אשר תאונה נפשך והיית מלך על ישראל : והיה
אם תשמע את כל אשר אצוך והלכת בדרכי ועשית

הישר בעיני לשמור חקותי ומצותי כאשר עשה דוד
עבדי והייתי עמך ובניתי לך בית נאמן כאשר בניתי

39 לדוד ונתתי לך את ישראל : ואענה את דוד למען ^{הא' נחה}

זאת אך לא כל הימים : ויבקש שלמה מ
להמית את ירבעם ויקם ירבעם ויברח מצרים אל

שישק מלך מצרים ויהי במצרים עד מות שלמה :
ויתר דברי שלמה וכל אשר עשה וחכמתו הלוואהם

41 כתבים על ספר דברי שלמה : והימים אשר מלך
42 שלמה בירושלם על כל ישראל ארבעים שנה :

Salomo anno regni sui XL. moritur.

43 וישב שלמה עם אבתיו ויקבר בעיר דוד אביו ומלך
רחבעם בנו תחתיו :

Cap. XII. Rehabeam parenti in imperio succedit.

וילך רחבעם יב א
שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו :
ויהי כשמע ירבעם בן נבט והוא עורנו
במצרים אשר ברח מפני שלמה המלך וישב

ירבעם במצרים : וישלחו ויקראו לו ויבאו ירבעם ^{3 ויבאוק}
וכל קהל ישראל וידברו אל רחבעם לאמר :

Ille, rogatus à populo, ut de oneribus à patre im-

אביה הקשה ארת עלנו ואתה עתה הקל מעבודת
4 אביך

אביך

קיו

*positis re-
mitteret,*

אָבִיךָ הַקֶּשֶׁה וּמַעְלוֹ הַכְּבֹד אֲשֶׁר נָתַן עָלֵינוּ וְנַעֲבֹדְךָ :
 ה' וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לְכֹרְעוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וַיִּלְכוּ
 6 הָעָם : וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ רַחֲבֵעַם אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ
 עִמָּדִים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בְּהִיתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם
 7 נֹעְצִים לְהַשִּׁיב אֶת־הָעָם הַזֶּה דְּבַר : וַיִּדְבֹר אֵלָיו וַיִּדְּבֹרוּ קִי
 לֵאמֹר אִם הָיוּם תְּהִיָּה עֹבֵד לְעַם הַזֶּה וְעַבְדְּתָם וְעִנִּיתָם
 וְדִבַּרְתָּ אֵלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כְּל־
 8 הַיָּמִים : וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲזָהוּ וַיַּעַן אֶת־
 9 הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר הָעִמָּדִים לִפְנָיו : וַיֹּאמֶר
 אֵלֵיהֶם מָה אַתֶּם נֹעְצִים וְנִשְׁיֵב דְּבַר אֶת־הָעָם הַזֶּה
 אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלַי לֵאמֹר הַקֵּל מִן־הָעֵל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ
 י עָלֵינוּ : וַיִּדְּבֹרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־
 תֹאמַר לְעַם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הַכְּבִיד
 אֶת־עַלְנוֹ וְאַתָּה הַקֵּל מֵעָלֵינוּ כֹּה תִדְּבַר אֵלֵיהֶם קִטְנֵי
 11 עֲבָה מִמֶּנִּי אָבִי : וְעַתָּה אָבִי הָעַמִּים עֲלֵיכֶם עַל כְּבֹד
 וְאֲנִי אֶסֶף עַל־עַלְכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי
 12 אִיִּסַּר אֶתְכֶם בְּעֻקְרָבִים : וַיָּבֹו רַבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־
 רַחֲבֵעַם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ
 13 אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי : וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קֶשֶׁה וַיַּעֲזֹב
 14 אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲזָהוּ : וַיִּדְּבַר אֵלֵיהֶם כְּעֲצַת
 הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הַכְּבִיד אֶתְכֶם וְאֲנִי אֶסֶף עַל־
 עַלְכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אִיִּסַּר אֶתְכֶם
 טו בְּעֻקְרָבִים : וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה
 מֵעַם יְהוָה לְמַעַן הָקִים אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד
 16 אַחִיהֶם הַשִּׁילֹנִי אֶל־רַבְעָם בֶּן־נֹבֵט : וַיִּרְא כָּל־יִשְׂרָאֵל
 כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֱלֹהִים וַיִּשְׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ
 דְּבַר : לֵאמֹר מָה־לָּנוּ חֵלֶק בְּרוּר וְלֹא־נַחֲלָה בְּבָן־יִשְׂרָאֵל
 לְאַהֲלֵיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רֵאשִׁית בֵּיתְךָ רוּר וַיִּלֶךְ יִשְׂרָאֵל
 לְאַהֲלוֹ

*Equalium
usus con-
filio,*

*Acerbè ad-
modum re-
spondet. &
iusta popu-
li postulata
rejicit.*

*Quo su-
perbo re-
sponso If-
raëlitæ of-
fensi ab ipso
deficiunt.*

לאהליו : ובני ישראל הישבים בערי יהודה וימלך 17
עליהם רחבעם :

וישלח המלך רחבעם את אדרם אשר עלהמם 18
וירגמו כל ישראל בו אבן וימת והמלך רחבעם
התאמץ לעלות במרכבה לנוס ירושלים : ויפשו 19
ישראל בבית דוד עד היום הזה :

Legatum-
que Regis
ad sese mis-
sum con-
trucidant.

ויהי כשמע כל ישראל כי שב רבעם וישלחו ויקראו כ
אתו אל העדה וימליכו אתו על כל ישראל לא היתה
אחרי בירת דוד זולתי שבט יהודה לבדו : ויבאו 21
רחבעם ירושלים ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט
בנימן מאה ושמונים אלף בחור עשה מלחמה להלחם
עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בן
שלמה :

Regnum
autem Fe-
roboamo
deferunt.

21 ויבא קרי

21 Quam-
obrem Re-
habeam in
Israelitas
bellum mo-
vet.

ויהי דבר האלהים אל שמעיה 22
איש האלהים לאמר : אמר אל רחבעם בן שלמה 23
מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימין ויתר העם
לאמר : כה אמר יהוה לא תעלו ולא תלחמו עם 24
אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו כי מאתי נהיה
הדבר הזה וישמעו את דבר יהוה וישבו ללכת כדבר
יהוה :

22 Sed Dei
jussu ab in-
cepto dest-
stit.

ויבן רבעם את שכם כהר אפרים כה 25
וישב בה ויצא משם ויבן את פנואל : ויאמר רבעם 26
בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד : אסיעלה 27
העם הזה לעשות זבחים בבית יהוה בירושלים ושב לב
העם הזה אל ארניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני
ושבו אל רחבעם מלך יהודה : ויעץ המלך ויעש שני 28
עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלים הנה
אלהיך ישראל אשר העלוה מארץ מצרים : וישם את 29
האחד בבית אל ואת האחר נתן בדרן : ויהי הדבר הזה ל
לחטאת וילכו העם לפני האחר עדרן : ויעש את בית 31
במות

Feroboam,
tuendi re-
gni causa,
oppida
quaedam
communit.

Simulque
Tribus sibi
subditas,
ne Hieroso-
lymitani
templi reli-
gio eas ad
domus Da-
vidica im-

*perium re-
vocaret,
ad simula-
chrorum
cultum
traducit.*

*Cap. XIII.
Feroboam,
Bethel
ihus aureo
vitulo in-
cendens, a
Propheta
quodam
graviter
accusatur.*

*Ex templo
ille ira fu-
rens com-
prehendi
hominem,
manu por-
recta, ju-
bet: mox
autem ma-
nus, ita ut
erat, ex-
aruit.*

*6 Quo pro-
digio Rex
exterritus
culpam
agnoscere,
& vati
supplicare
cepit: eo-
que depre-
cante ma-
num inco-
lumem re-
cipit.*

במות ויעש כהני מקצות העם אשר לא היו מבני לוי :
32 ויעש ירבעם חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום
לחדש כחג אשר ביהודה ועל המזבח כן עשה
בבית אל לזבח לעגלים אשר עשה והעמיד בבית אל
את כהני הבמות אשר עשה : ויעל על המזבח אשר
עשה בבית אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני
כחדש אשר ברא מלכו ויעש חג לבני ישראל ויעל

א רג על המזבח להקטיר : והנה איש אלהים
בא מיהודה בדבר יהוה אל בית אל וירבעם עמד על-
המזבח להקטיר : ויקרא על המזבח בדבר יהוה ויאמר
מזבח מזבח כה אמר יהוה הנרה בין נולד לבית דוד
יאשיהו שמו וזבח עליך את כהני הבמות המקטירים
3 עליך ועצמות אדם ישרפו עליך : ונתן ביום ההוא מופת
לאמר זרה המופת אשר דבר יהוה הנרה המזבח נקרע
4 ונשפך הדשן אשר עליו : ויהי כשמע המלך את דבר
איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח
ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותביש
ה ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו : והמזבח
נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש
האלהים בדבר יהוה : ויען המלך ויאמר אל איש
האלהים חל נא את פני יהוה אלהיך והתפלל בעדי
ותשבירי אלי ויחל איש האלהים את פני יהוה ותשב
7 יד המלך אליו ותהי כבראשנה : וידבר המלך אל
איש האלהים באה אתי הביתה וסעדה ואתנה לך
8 מתת : ויאמר איש האלהים אל המלך אם תתן
לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אכל לחסולא
9 אשתה מים במקוסי הזה : כי כן צוה אתי בדבר יהוה
לאמר לא תאכל לחסולא תשתה מים ולא תשוב
בדרך

מלכו קרי

א רג

2

3

4

קטיר

6

7

ח' כחף

8 קט

9

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלַכְתָּ: וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא שָׁב בְּדֶרֶךְ
 11 אֲשֶׁר בָּא בָּהּ אֶל בֵּית אֵל: וַנְּבִיא אַחֵר
 זָקֵן יָשֵׁב בְּבֵית אֵל וַיָּבֹא בָנוּ וַיִּסְפְּרֵנוּ לּוֹ אֶת-כָּל-
 הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה אִישׁ הָאֱלֹהִים הַיּוֹם בְּבֵית אֵל
 אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיִּסְפְּרוּם לְאַבְיָהֶם:
 12 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲבִיהֶם אִיזָה הַדֶּרֶךְ הַלֵּךְ וַיֵּרְאוּ בָנָיו
 אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלֵּךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר-בָּא
 מִיְהוּדָה: וַיֹּאמֶר אֶל-בָּנָיו חֲבֹשׁוּ לִי הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ
 13 לוֹ הַחֲמֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו: וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים
 וַיִּמְצְאוּהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵתָה אִישׁ-
 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר-בָּאת מִיְהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי: וַיֹּאמֶר טו
 14 אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבֵּיתָה וְאָכַל לֶחֶם: וַיֹּאמֶר לֹא אוֹכֵל
 לָשׁוּב אִתְּךָ וּלְבֹא אִתְּךָ וְלֹא-אֲכַל לֶחֶם וְלֹא-
 15 אֲשַׁתָּה אִתְּךָ מִיּוֹם בְּמַקּוֹם הַזֶּה: כִּי דִבַּר אֵלַי בְּרַבֵּר יְהוָה
 לֹא-תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא-תִשְׁתֶּה שֵׁם מַיִם לֹא-תִשׁוּב
 16 לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלַכְתָּ בָּהּ: וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם אֲנִי נָבִיא
 כַּמוֹךָ וּמִלֵּאךָ דִּבַּר אֵלַי בְּדַבַּר יְהוָה לֵאמֹר הִשְׁבֵּהוּ
 17 אִתְּךָ אֶל-בֵּיתְךָ וַיֹּאכַל לֶחֶם וַיִּשְׁתַּ מִּיַּם כַּחֲשׁוֹ: וַיִּשָּׁב
 18 אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיִּשְׁתַּ מַּיִם: וַיְהִי הֵם יֹשְׁבֵי אֶל-כ
 הַשְּׁלַחן וַיְהִי דִבַּר יְהוָה אֶל-הַנְּבִיא אֲשֶׁר
 19 הָשִׁיבוּ: וַיִּקְרָא אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר-בָּא מִיְהוּדָה
 לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יֵעַן כִּי מְרִית פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ
 20 אֶת-הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וַתִּשָּׁב וַתֹּאכַל
 לֶחֶם וַתִּשְׁתַּ מַּיִם בְּמַקּוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אֶל-תֹּאכַל
 לֶחֶם וְאֶל-תִּשְׁתַּ מַּיִם לֹא-תִבּוֹא נִבְלַתְךָ אֶל-קִבְר
 21 אֲבֹתֶיךָ: וַיְהִי אַחֲרָי אֲכָלוּ לֶחֶם וְאַחֲרֵי שְׁתוּמוֹ וַיַּחֲבֹשׂ-
 22 לוֹ הַחֲמֹר לְנָבִיא אֲשֶׁר הָשִׁיבוּ: וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצְאוּהוּ אֲרִירָה
 23 בְּדֶרֶךְ וַיִּמִּיתוּהוּ וַתִּנְבְּלוּ מִשְׁלַכְתּוֹ בְּדֶרֶךְ וְהַחֲמֹר
 עָמַד

Propheta in
 reditu ab
 alio Pro-
 pheta de-
 ceptus,
 apud eum
 contra Dei
 coenavit
 imperium.

Non tamen
 impunè:
 nam ab eo
 digressum
 leo divini-

פסק
 במצוה
 21 בסוף

*aus immif-
sus inter-
ficir;*

כה עמד אצל ה והארזיה עמד אצל הנבלה : והנה אנשים
עברים ויראו את הנבלה משלכת בדרך ואת הארזיה
עמד אצל הנבלה ויבאו וידברו בעיר אשר הנביא
הזקן ישב בה : וישמע הנביא אשר השיבו מן הדרך
ויאמר איש האלהים הוא אשר מרה את פי יהוה
ויתנהו יהוה לארזיה וישברהו ומתהו כדבר יהוה
אשר דבר לו : וידבר אל בניו לאמר חבשו לי את

*Asino, quo
vehebatur,
illaso.*

28 החמור ויחבשו : וילך וימצא את נבלתו משלכת
בדרך וחמור והארזיה עמדים אצל הנבלה לא אכל

*Quo ca-
gnito Pro-
pheta senior
ipsum ho-
norificè se-
pelit, &
filios de
vaticinii
illius fide
informat.*

29 הארזיה את הנבלה ולא שבר את החמור : וישא
הנביא את נבלת איש האלהים וינחהו אל החמור
ל וישיבהו ויבא אל עיר הנביא הזקן לספד ולקברו : וינח
את נבלתו בקברו ויספרו עליו הוי אחי : ויהי אחרי
קברו אתו ויאמר אל בניו לאמר במותי וקברתם אתי
בקבר אשר איש האלהים קבור בו אצל עצמותיו הניחו

*Feroboam
nihilomi-
nus in sua
defectioe
pergit.*

32 את עצמותי : כיהיה יהיה הדבר אשר קרא בדבר יהוה
על המזבח אשר בבית אל ועל כל בתי הבמות אשר

33 בערי שמרון : אחר הדבר הזה לא שב
ירבעם מדרכו הרעה וישבו ועש מקצות העם כהני

34 במות החפץ מלא את ידו ויהי כהני במורת : ויהי
בדבר הזה לחטאת בית ירבעם ולהכחיד ולהשמיד
מעל פני הארמה :

*Cap. XIV.
Feroboam
de morbo
filii, per
uxorem,
Prophetam
consulens,*

35 **א**רבעת היתה חלה אביה בן ירבעם : ויאמר ירבעם
לאשתו קומי נא והשתניתי ולא ידעו כי אתי אשת

ירבעם והלכת שלה הנה שם אחיה הנביא הוא דבר
עלי למלך על העם הזה : ולקחת בידך עשרה לחם
ונקדים ויבקק דבש ובאת אליו הוא יגיד לך מה יהיה

4 לנער : ותעשי בן אשת ירבעם ותקסותלך שלה ותבא
בית

בֵּית אַחִיהָ וְאָחִיהָ לֹא יָכַל לְרַאֲוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו
 מִשִּׁיבוּ : וַיְהִי אִמֵּר אֶל-אָחִיהָ הִנֵּה אֲשֶׁר הָיָה
 יִרְבֵּעַם בָּאָה לְדַרְשׁ דְּבַר מַעֲמֶךָ אֶל-בְּנֵה כִּי-חָלָה הוּא
 כֹּזֵה וְכֹזֵה תִּדְבַּר אֵלָיו וְהִיא מֵתִנְכַּרְהָ :
 6 וַיְהִי כִשְׁמַע אַחִיהָ אֶת-קוֹל רִגְלֵיהָ בָּאָה בִּפְתַח וַיֹּאמֶר
 בְּאֵי אִשֶׁת יִרְבֵּעַם לָמָּה זֶה אֵת מֵתִנְכַּרְהָ וְאֲנֹכִי שְׁלוֹחַ
 אֵלֶיךָ קִשָּׁה : לְכִי אֲמַרְי לִירְבֵּעַם כֹּה אֲמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
 7 יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר הִרְמַתִּיךָ מִתּוֹךְ הָעָם וְאֶתְנֶךָ נְגִיד עַל
 עַמִּי יִשְׂרָאֵל : וְאֶקְרַע אֶת-הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וְאֶתְנֶנָּה
 8 לְךָ וְלֹא-חַיִּית בְּעַבְדֵי דָּוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצֹּוֹתַי וְאֲשֶׁר הִלַּךְ
 אַחֲרַי בְּכָל-לִבְבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק הַיָּשָׁר בְּעֵינָי : וְתָרַע
 9 לַעֲשׂוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ וְתִלְךָ וְתַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וּמִסְכּוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֶתִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרַי גֹּוֹךְ :
 לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל-בֵּית יִרְבֵּעַם וְהִכְרַתִּי לִירְבֵּעַם
 מִשְׁתֵּינָן בְּקִיר עֲצוּר וְעֹזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וּבְעַרְתִּי אַחֲרַי בֵּית
 11 יִרְבֵּעַם כַּאֲשֶׁר יִבְעַר הַגִּלְלָל עַד-תָּמוּ : הַמֵּת לִירְבֵּעַם
 בְּעִיר יֵאָכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֵאָכְלוּ עוֹף-הַשָּׁמַיִם
 12 כִּי-הוּא דִּבֶּר : וְאֵת קוֹמִי לְכִי לְבֵיתְךָ בְּכֹאֶרֶ רִגְלֶיךָ
 13 הַעִירָה וּמֵת הַיֶּלֶד : וּסְפְדוּ לּוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל וּקְבְּרוּ אֹתוֹ
 כִּי-זֶה לְבָדוֹ יָבֹא לִירְבֵּעַם אֶל-קִבְרֵי יַעֲקֹב נִמְצָא בּוֹ דְּבַר
 14 טוֹב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּבְיַת יִרְבֵּעַם : וְהַקִּיס יְהוָה
 לּוֹ מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִכְרִית אֶת-בֵּית יִרְבֵּעַם זֶה
 חֵזֶק וּמָה גַם-עֲרֵגָה : וְהִכָּה יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר טו
 יְנוּד הִקְנֶה בְּמִים וְנָתַשׁ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה
 הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לְאֲבוֹתֵיהֶם וּזְרַם מֵעַבְר לְנַהַר
 16 יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-אֲשֶׁרֵיהֶם מִכְעִיסִים אֶת-יְהוָה : וַיִּתֵּן
 אֶת-יִשְׂרָאֵל בְּגִלְלַת חַטָּאוֹת יִרְבֵּעַם אֲשֶׁר חָטְאוּ וְאֲשֶׁר
 17 הִחַטִּיא אֶת-יִשְׂרָאֵל : וְתִקַּס אִשֶׁת יִרְבֵּעַם וְתִלְךָ וְתִבֵּא
 תְרַצְתָּהּ

Triste responsum refert de excidio familiae sue.

18 תרצתה היא באה בסף הבית והנער מת: ויקברו אתו
 ויספרו לו כל ישראל כדבר יהוה אשר דבר ביד
 19 עבדו אחיהו הנביא: ויתר דברי רבעם אשר נלחם
 ואשר מלך הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 כ ישראל: והימים אשר מלך רבעם עשרים ושתיים
 שנה וישכב עם אבתיו ומלך נרדב בנו תחתיו:

Feroboam moritur.

Rehabeam quoque, avit a religione neglecta, aras, statuas, & lucos, in colibus instituit.

Itaque a Sefaco Aegypti Rege Hierosolyma obsidentur: templumque omni sacra supellectilibus orbatur.

Rehabeamo mortuo, filius Abiam in regnum succedit. Cap. XV. Qui pater & im-

21 ורחבעם בן שלמה מלך ביהודה בן ארבעים
 ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה שנה י מלך
 בירושלם העיר אשר בחר יהוה לשום את שמו שם
 22 מכל שבטי ישראל ושם אמו נעמה העמנית: ויעש
 ידורה הרע בעיני יהוה ויקנאו אתו מכל אשר עשו
 23 אבתם בחטאתם אשר חטאו: ויבנו גסהמה להם
 במות ומצבות ואשרים על כל גבעה גבהה ותחת כל
 24 עץ רענן: וגם קדש היה בארץ עשו ככל התועבת הגוים
 כה אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל: ויהי בשנה
 חמישית למלך רחבעם עלה שושק מלך מצרים על
 26 ירושלם: ויקח את אצרות בית יהוה ואת אוצרות בית
 המלך ואת הכל לקח ויקח את כל מגני הזהב אשר
 27 עשה שלמה: ויעש המלך רחבעם תחתם מגני נחשת
 והפקיד עליהם שרי הרצים השמרים פתח בית המלך:
 28 ויהי מדיבא המלך בית יהוה ישאום הרצים והשיבום
 29 אל תא הרצים: ויתר דברי רחבעם וכל אשר עשה
 הלאהמה כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה:
 ל ומלחמה היתה בין רחבעם ובין רבעם כל הימים:
 31 וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
 ושם אמו נעמה העמנית ומלך אביס בנו תחתיו:
 א טו ובשנת שמנה עשרה למלך רבעם בן נבט מלך אביס
 על יהודה: שלש שנים מלך בירושלם ושם אמו מעכה
 2 בת

י א Q9 בת

3 בת אבי שלום : וילך בכל חטאות אביו אשר עשה
 לפניו ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו כלבב דוד
 אביו : כי למען דוד נתן יהוה אלהיו לו ניר בירושלם
 להקים את בנו אחריו ולהעמיד את ירושלם : אשר ה
 עשה דוד את השר בעיני יהוה ולא סר מכל אשר
 צוהו כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי : ומלחמה
 היתה בין רחבעם ובין ירבעם כל ימי חייו : ויתר דברי
 אביו וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי
 הימים למלכי יהודה ומלחמה היתה בין אביו ובין
 ירבעם : וישכב אביו עם אבתיו ויקברו אתו בעיר דוד
 9 ומלך אסא בנו תחתיו : וכשנת עשרים
 לירבעם מלך ישראל מלך אסא על יהודה : וארבעים
 ואחת שנה מלך בירושלם ושם אמו מעכה בת
 אבי שלום : ועש אסא הישר בעיני יהוה כדוד אביו :
 12 ויעבר הקרשים מן הארץ ויסר את כל הגללים אשר
 עשו אבתיו ונגס את מעכה אמו ויסרה מגבירה אשר
 עשתה מפלצת לאשרה ויכרת אסא את מפלצתה
 14 וישרף בנחל קדרון : והבמות לאסרו ורק לכב אסא
 היה שלם עם יהוה כל ימיו : ויבא את קדשי אביו
 16 וקדשו בית יהוה כספ וזהב וכלים : ומלחמה היתה
 בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם : ויעל
 בעשא מלך ישראל על יהודה ובן את הרמה לבלתי
 18 תת יצא ובא לאסא מלך יהודה : ויקח אסא את כל
 הכסף והזהב הנותרים באוצרות בית יהוה ואת
 19 אוצרות בית מלך ויתנם ביד עכריו וישלחם המלך
 אסא אל כן הדר בן טברמן בן חזיון מלך ארם הישב
 בדמשק לאמר : ברית ביני וביניך בין אבי ובין אביך
 הנה שלחתי לך שחר כסף וזהב לך הפרה את
 בריתך

*peratis la-
be quoque
ipse immer-
sus, trien-
nio tantum
regnat.*

*Hunc exci-
pit Asa
summa
Rex pieta-
te, qui ex-
piat a Hie-
rosolyma,
deletisque
aris & lu-
cis idolo-
rum, Dei
cultum re-
stituit.*

*Sed Baesa
vim & co-
natus per-
versa ra-
tione evi-
tare stu-
dens, fe-
dus firmat
cum Ben-
hadado Sy-
ria Rege.*

*Et inque
magnis
muneribus
in Israele*

16 וקדשי
קרי
17 קרי
18 המלך קרי

*tarum Re-
gem inci-
tat.*

כ בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי: וישמע
 בן הדר אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר
 לו על ערי ישראל ויך את עיון ואת דן ואת אבל בית
 21 מעכה ואת כל כנרות על כל ארץ נפתלי: ויהי
 כשמע בעשא רחל מבנות את הרמה וישב כתרצה:
 22 והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי וישאו את
 אבני הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן במ
 23 המלך אסא את גבע בנימן ואת המצפה: ויתר כל
 דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה והערים אשר
 בנה הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 24 יהודה רק לעת זמנתו חלה את רגליו: וישכב אסא
 עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו ומלך
 יהושפט בנו תחתיו:

*In Israëli-
tico vero
regno Na-
dab Fero-
boamo suc-
cedit, im-
probus, pa-
tris exem-
plo.
28 Quem
non ultra
biennium
regnantem
Baesa in ita
conjuratio-
ne occidit,
& Fero-
boami stir-
pe deleta
imperio
potitur.*

כה ונדב בן ירבעם מלך על ישראל בשנת שתים לאסא
 26 מלך יהודה ומלך על ישראל שנתיים: ויעש הרע
 בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובחטאתו אשר החטיא
 27 את ישראל: ויקשר עליו בעשא בן אחיה לבית
 יששכר ויבהו בעשא בגבתון אשר לפלשתים ונדב
 28 וכל ישראל צרים על גבתון: וימתחו בעשא בשנת
 29 שלש לאסא מלך יהודה ומלך תחתיו: ויהי כמלכו
 הכה את כל בית ירבעם לא השאיר כל נשמה
 לירבעם עד השמדו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו
 ל אחיה השילני: על חטאות ירבעם אשר חטאו אשר
 החטיא את ישראל בכעסו אשר הכעיס את יהוה
 31 אלהי ישראל: ויתר דברי נדב וכל אשר עשה הלא
 הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 32 ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל
 ימיהם:

בשנת 9 ב י

33 בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה
על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה :

34 ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך רבעם ובהטאתו
אשר החטיא את ישראל :

א ויהי דבר ין

2 יהוה אל יהוא בן חנני על בעשא לאמר : יען אשר
הרימתך מן העפר ואתנך נגיד על עמי ישראל

3 ותלך בדרך רבעם ותחטא את עמי ישראל
להכעיסני בחטאתם : הנני מבטל את אחרי בעשא

4 ואחרי ביתו ונתתי את ביתך כבית רבעם בן נבט :
המת לבעשא בעיר יאכלו הכלבים והמת לו בשדה

5 ויתר דברי בעשא אשר עשה ה
וגבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי

6 הימים למלכי ישראל : וישכב בעשא עם
אבתיו ויקבר בתרצה וימלך אלה בנו תחתיו : וגם

7 ביד יהוא בן חנני הנביא דבר יהוה היה אל בעשא
ואל ביתו ועל כל הרעה אשר עשה בעיני יהוה

8 להכעיסו במעשה ידיו להיזר כבית רבעם ועל אשר
הכה אתו :

9 בשנת עשרים וישש שנה לאסא מלך יהודה מלך אלה
בן בעשא על ישראל בתרצה שנתים : ויקשר עליו

10 עבדו זמרי שר מחצית הרכב והוא בתרצה שתה
שכור בית ארצא אשר על הבית בתרצה : ויבא זמרי

11 ויבהו וימיתו בשנת עשרים ושבע לאסא מלך יהודה
וימלך תחתיו : ויהי במלכו כשבתו על כסאו הכה

12 את כל בית בעשא לא השאיר לו משתין בקיר וגאליו
ורעהו : וישמד זמרי את כל בית בעשא כדבר יהוה

13 אשר דבר אל בעשא ביד יהוא הנביא אל כל הטאות
בעשא וחתאות אלה בנו אשר הטאו ואשר החטיאו
את

Cap. XVI.

Non tamen
Fero boami
vestigia se-
ctari desti-
tit, pari-
terque cor-
ruptor re-
ligionis &
pietatis,
simile fa-
tum regni
sui fore per
Prophetam
intelligit.

Eo mortuo,
succedit
Ela filius,
quem Zim-
ri, prae-
fatus equi-
tum epis-
lantem in-
terficit, &
regnum oc-
cupat, uni-
versam Baesa
familia de-
letat.

את־ישראל להכעיס את־יהוה אלהי ישראל בהכליהם: 14
ויתר דברי אלה וכל אשר עשה הלוואהם כתובים
על־ספר דברי הימים למלכי ישראל:

טו בשנת עשרים ושבע שנה לאסא מלך יהודה מלך
זמרי שבעת ימים בתרצה והעסחנים על־גבתון אשר

*Sed à popu-
lo cuidam
Omri re-
gium no-
men dela-
tum.*

16 לפלשתים: וישמע העם החנים לאמר קשר זמרי
וגם הכה את המלך וימלכו כל־ישראל את־עמרי

17 שר־צבא על־ישראל ביום ההוא במחנה: ויעלה
18 עמרי וכל ישראל עמו מגבתון ויצרו על־תרצה: ויהי

כראות זמרי כי נלכדה העיר ויבא אל ארמון בית־
19 המלך וישרף עליו את בית מלך באשוימת: על־

חטאתיו אשר חטא לעשות הרע בעיני יהוה ללכת
בדרך ירבעם ובחטאתו אשר עשה להחטיא את־

כ ישראל: ויתר דברי זמרי וקשרו אשר קשר הלאהם
כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל:

*Qui Tibni,
in regno e-
mulo, pra-
mortuo
tandem so-
lus rerum
potens Sa-
mariam
aedificat.*

21 אז יחלק העם ישראל לחצי חצי העם היה אחרי
22 תבני בן־גית להמליכו והחצי אחרי עמרי: ויחזק העם

אשר אחרי עמרי את העם אשר אחרי תבני בן־גית
23 וימת תבני ומלך עמרי: בשנת שלשים ואחת

שנה לאסא מלך יהודה מלך עמרי על־ישראל שתים
24 עשרה שנה בתרצה מלך שש־שנים: ויקן את־ההר

הא' בסגול שמרון מאת שמר בככרים בסף ויבן את־ההר ויקרא
את שם העיר אשר בנה על שם שמר אדני ההר
כה שמרון: ויעשה עמרי הרע בעיני יהוה וירע מכל אשר

26 לפניו: וילך בכל דרך ירבעם בן־נבט ובחטאתיו אשר
החטיא את ישראל להכעיס את־יהוה אלהי ישראל

27 בהכליהם: ויתר דברי עמרי אשר עשה וגבורתו אשר
עשה הלאהם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי

י' 3 1 9 Q ישראל

ישראל: וישב עמרי עם אבתיו ויקבר בשמרון וימלך 28

ואחאב בן עמרי מלך 29

על ישראל בשנת שלשים ושמונה שנה לאסא מלך

יהודה וימלך אחאב בן עמרי על ישראל בשמרון

עשרים ושתים שנה: ויעש אחאב בן עמרי הרע בעיני ל

יהוה מכל אשר לפניו: ויהי הנקל לכתו בחטאות 31

ירבעם בן נבט ויקח אשה את איזבל בת אתבעל מלך

צידנים וילך ויעבד את הבעל וישתחו לו: ויקם מזבח 32

לבעל בית הבעל אשר בנה בשמרון: ויעש אחאב את 33

האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את יהוה

אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו: בימיו 34

בנה חיאל בית האלי את ריחה באבירים בכרויסדה

ובשניב צעירו הציב דלתיה כדבר יהוה אשר דבר ביד ובסנוב ק

יהושע בן נון: ויאמר אליהו הוהת שבי מת שבי ין א

גלעד אל אחאב חי יהוה אלהי ישראל אשר עמדתי

לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי

דברי: 3

ויהי דבר יהוה אליו לאמר: לך מזה ופנית לך קדמה 2

ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן: והיה 4

מהנחל תשתה ואת הערבים צויתי לכלכלך שם:

וילך ויעש כדבר יהוה וילך וישב בנחל כרית אשר ה

על פני הירדן: והערבים מביאים לו לחם וכושר בבקר 6

ולחם וכושר בערב ומן הנחל ישתה: ויהי מקץ ימים 7

ויבש הנחל כי לא היה גשם בארץ:

ויהי דבר יהוה אליו לאמר: קום לך צרפתה אשר 8

לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה

לכלכלך: ויקם וילך צרפתה ויבא אל פתח העיר 9

והנה שם אשה אלמנה מקשרת עזים ויקרא אליה

ויאמר

Huic Achab filius succedit, ultra Reges omnes in Dominum impius.

Hoc regnante Ferricho contra execrationes Fossue instauratur.

Cap. XVII. Elia Achabo diu-urnam siccitatem predicat.

2 Ipse desertum iussus petere, corvis cibum ministrantibus.

3 aqua ex proximo torrente sumpta, aliquanto tempore vitam tolerat.

9 Inde admonitus a Domino Sarettam oppidum

petit, & ad mulie- rem vi- duam di- vertit.

A quâ cum cibum peteret, illa nec hydriam suam farre, nec vas oleo imminui, ex promisso Elie, de- prehendit.

היא קיחה ק

Ejussem etiam vi- duæ filium mortuum in vitam precibus suis revo- cat.

Cap. XVIII
Tum suffu

11 ויאמר קחינא לי מעט מים בכלי ואשתה : ותלך לקחת ויקרא אליה ויאמר לקחינא לי פת לחם בדרך :
 12 ותאמר חי יהוה אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכר ומעט שמן בצפחת והנני מקשת שנים עזים ובאתי ועשיתיהו לי ולבני ואכלנה ומתנו: ויאמר אליה אל יהוה אל תיראי באי עשי כדברך אך עשילי משם עגה קטנה בראשנה והוצאת לי ולך ולבנך תעשי באחרונה: כי כה אמר יהוה אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תתן יהוה טוגשם על פני האדמה: ותלך ותעשה כדבר אליהו ותאכל הוא ויהי אוביתה ימים: כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר כדבר יהוה אשר דבר ביד אליהו:

17 ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא נותרה בו נשמה: ותאמר אל אליהו מה לך איש האלהים בארת אלי להזכיר את עוני ולהמית את בני: ויאמר אליה תני לי את בנך ויקחרו מחיקה ויעלהו אל העליה אשר כ הוא ישב שם וישכבהו על מטתו: ויקרא אל יהוה קמץ בוק ויאמר יהוה אלהי הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה: ויתמרד על הילד קמץ בוק שלש פעמים ויקרא אל יהוה ויאמר יהוה אלהי תשב נא נפש הילד הזה על קרבו: וישמע יהוה בקול אליהו ותשב נפש הילד על קרבו ויחי: ויקח אליהו את הילד וירדהו מן העליה הביתה ויתנהו לאמו ויאמר אליהו ראי חי בנך: ותאמר האשה אל אליהו עתה זה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר יהוה בפיך

ויהי ימים רבים ודבר יהוה היה אל איה אמת: יו ד 4 9 אלהו

הפסוק
בי חשא

אליהו בשנה השלישית לאמר לך הראה אל אחאב
 ואתנה מטר על פני האדמה : וילך אליהו להראות
 אל אחאב והרעב חזק בשמרון : ויקרא אחאב אל
 עבדיו אשר על הבית ועבדיו היה ירא את יהוה
 מאד : ויהי בהכרית איזבל את נביאי יהוה ויקח
 עבדיו מאה נביאים ויחביאם חמשים איש במערה
 וכלכלם לחסומים : ויאמר אחאב אל עבדיו לך ה
 בארץ אל כל מעיני המים ואל כל הנחלים ואל
 גמצא חציר ונחיה סוס ופרד ולא נכרית מן בהמה :
 ויחלקו להם את הארץ לעבר בה אחאב הלך בדרך
 אחר לבדו ועבדיו הלך בדרך אחר לבדו : ויהי
 עבדיו בדרך והנה אליהו לקראתו ויכרהו ויפל על
 פניו ויאמר האתה זה אדני אליהו : ויאמר לו אני לך
 אומר לאדניך הנה אליהו : ויאמר מה חטאתי כי אתה
 נתן את עבדך ביד אחאב להמיתני : חיי יהוה
 אלהיך אם ישגו וממלכה אשר לא שלח אדני שם
 לבקשך ואמרו אין והשביע את הממלכה ואת הגוי
 כי לא ימצאכה : ועתה אתה אומר לך אפר לאדניך
 הנה אליהו : ויהי אני אלך מאתך ורוח יהוה ישאך
 על אשר לא אדע ובאתי להגיד לאחאב ולא ימצאך
 והרגני ועבדך ירא את יהוה מנערי : הלא הגד לאדני
 את אשר עשית בהרג איזבל את נביאי יהוה ואחב
 מנביאי יהוה מאה איש חמשים חמשים איש במערה
 ואכלכלם לחסומים : ועתה אתה אומר לך אומר
 לאדניך הנה אליהו והרגני : ויאמר אליהו חיי יהוה
 צבאות אשר עמדתי לפניו כי היום אראה אליו : וילך
 עבדיו לקראת אחאב ויגד לו וילך אחאב לקראת
 אליהו : ויהי כראות אחאב את אליהו ויאמר אחאב
 אליו

Domini re-
gem adit.

(Obadia
pietas in
Prophetas
Domini.)

כמה
האשכנזים

מהמה
קרי

קמץ ב' ק

Exprobrataque ipse impietate, poposcit ad se omnem populum congregari:

הפטרתי כי חטא כמרגז הספרדים

21 Quo graviter ob perfidiam reprehensio, idolorum ac lucorum sacerdotum ad certamen religionis provocat:

18 אלו האתה זה עברי ישראל: ויאמר לא עברתי את ישראל כי אם אתה ובית אביך בעזבכם את מצות יהוה ותלך אחרי הבעלים: ועתה שלח קבץ אלי את כל ישראל אל הר הכרמל ואת נביאי הבעל ארבע מאות וחמשים ונביאי האשרה ארבע מאות כ אכלי שלחן איזבל: וישלח אחאב בכל בני ישראל ויקבץ את הנביאים אל הר הכרמל: ויש אלהו אל כל העם ויאמר עד מתי אתם פסחים על שתי המ' רגושה הסעפים אם יהוה האלהים לכו אחריו ואם הבעל לכו אחריו ולא ענו העם אתו דבר: ויאמר אליהו אל העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל ארבע מאות וחמשים איש: ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחר וינתחחו וישמו על העצים ואיש לא ישמו ואני אעשה את הפר האחר ונתתי על העצים ואש לא אשים: וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם יהוה והיה האלהים אשר יענה באש הוא כה האלהים ויען כל העם ויאמרו טוב הדבר: ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו: ויקחו את הפר אשר נתן להם ויעשו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו על המזבח אשר עשה: ויהי בצהרים ויהתל בהם אלהו ויאמר קראו בקול גדול כי אלהים הוא כי שיח וכי שיג לו וכי דרך לו 28 אולי ישן הוא ויקץ: ויקראו בקול גדול ויתגדרו כמשפטם בחרבות וברמחים עד שפך דם עליהם: 29 ויהי בעבר הצהרים ויתנבאו עד לעלות המנחה ואין ל קול ואין ענה ואין קשב: ויאמר אליהו לכל העם גשו אלי

אלי

אלי ויגשו כל העם אליו וירפא את מזבח יהוה
 ההרום: ויקח אליהו שתיים עשרה אבנים כמספר
 שבטי בני יעקב אשר היה דבר יהוה אליו לאמר
 ישראל יהיה שמך: ויבנה את האבנים מזבח בשם
 יהוה ויעש תעלה כבית סאתים זרע סביב למזבח:
 ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים:
 ויאמר מלאו ארבעה כדים מים ויצקו על העלה ועל
 העצים ויאמר שנו וישנו ויאמר שלשו וישלו: וילכו לה
 המים סביב למזבח וגם את התעלה מלא מים: ויהי
 בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר יהוה אלהי
 אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים
 בישראל ואני עברך וכברך עשיתי את כל הדברים יחיד
 האלה: ענני יהוה ענני וירעו העם הזה כי אתה
 יהוה האלהים ואתה הסבת את לבם אחרנית:
 ותפל אש יהוה ותאכל את העלה ואת העצים ואת
 האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה
 לחכה: וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו יהוה
 הוא האלהים יהוה הוא האלהים: ויאמר אליהו להם מ
 תפשו את נביאי הבעל איש אל מלט מהם ויתפשו
 ויורדם אליהו אל נחל קישון וישחטם שם: ויאמר
 אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כיקול המון הגשם:
 ויעלה אחאב לאכל ולשתות ואליהו עלה אל ראש
 הכרמל ויגהר ארצה וישם פניו בין ברכו: ויאמר אל
 נערו עלה נא הבט דרך ים ויעל ויבט ויאמר אין
 מאומה ויאמר שב שבע פעמים: ויהי בשבעית ויאמר
 הנה עב קטנה ככף איש עלה מים ויאמר עלה אמר
 אל אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם: ויהי עד מה
 כה ועד כה והשמים התקדרו עבים ורוח ויהי גשם
 גדול

*Victosque
 ad 850.
 jugulari
 jubet.*

ברכו קרי

*Mox preci-
 bus resera-
 to caelo im-
 bres impe-
 trat.*

2

H

פח
 13

46 גדול וירכב אחאב וילך יזרעאלה: ויד יהוה
היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני

Cap. XIX.
Fesabel,
audit à ca-
de prophe-
zarum, in
Eliam ex-
ardescit,
amens, &
prorsus fu-
rens.

א ויט אחאב עד באכה יזרעאלה: ויגד אחאב
לאיזבל את כל אשר עשה אליהו ואת כל

2 אשר הרג את כל הנביאים בחרב: ותשלח איזבל
מלאך אל אליהו לאמר כה יעשון אלהים וכה יוספון
כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחר מהם:

3 וירא ויקם וילך אל נפשו ויבא באר שבע אשר
4 ליהודה וינח את נערו שם: והוא הלך במדבר

3 Qui,
cum vita
periculum
sibi parari
intelligeret,
ad remotio-
ra secedit.

אחר קרי דרך יום ויבאו יושב תחת רתם ושאל את
נפשו למות ויאמר רב עתה יהוה קח נפשי כי לא

ה טוב אנכי מאבתי: וישכבו יושן תחת רתם אחר
6 והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול: ויבט

5 Dum in
deserto ob-
errat, ab
angelo con-
firmatur.

והנה מראשתיו ענת רצפים וצפחת מיסו ויאכל וישת
7 וישב וישכב: וישב מלאך יהוה וישת ויגע בו

8 ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך: ויקם ויאכל
וישתה וילך בכחי האכילה ההיא ארבעים יום

Tandem ad
montem
Horeb per-
venit, ibi-
que in spe-
luncam sese
abdixit:

9 וארבעים לילה ער הר האלהים חרב: ויבא שם אל
המערה וילן שם והנה דבר יהוה אליו ויאמר לו מה

ילך פה אליהו: ויאמר קנא קנאתי ליהוה אלהי
צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתך

הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב ואותר אני לבדי
11 ויבקשו את נפשי לקחתה: ויאמר צא ועמדת בהר

Ubi Domi-
nus ipsum
alloquitur
est, novif-
que man-
datis in-
structum
ad Hasaë-
lem, & Fe-
hu, ut illum
in Syria,

לפני יהוה והנה יהוה עבר ורוח גדולה וחזק מפרק
הרים ומשבר סלעים לפני יהוה לא ברוח יהוה ואחר

12 הרוח רעש לא ברעש יהוה: ואחר הרעש אש לא
13 באש יהוה ואחר האש קול דממה רקה: ויהי כשמע

אליהו ולט פניו באדרתו ויצא ויעמד פתח המערה
והנה

מח
פ 13

והנה אליו קול ויאמר מה לך פה אליהו: ויאמר¹⁴
קנא קנאתי ליהוה אלהי צבאות כי עזבו בריתך
בני ישראל את מזבחתיה הרסו ואת נביאיך הרגו
בחרבו ואתר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה:

*bunc in Is-
raelis Re-
gem conse-
craret, ab-
legat.*

ויאמר יהוה אליו לך שוב לדרכך מן

מדבר הרמשק ובאת ומשחת את חזאל למלך על^{הב' במחח}

ארם: ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל¹⁶
ואת אלישע בן שפט מאבל מחולרה תמשח לנביא

תחתיה: והיה הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא והנמלט¹⁷

מחרב יהוא ימית אלישע: והשארתי בישראל שכעת¹⁸
אלפים כל הברכים אשר לא זכרעו לבעל וכל הפרה

אשר לא נשק לו: וילך משם וימצא את אלישע בן^{19 מלרע}

שפט והוא חרש שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים

העשר ויעבר אליהו אליו וישלך אדרתו אליו: ויעזב כ

את הבקר וירץ אחרי אליהו ויאמר אשקרה נא לאבי^{הש' בחק}

ולאמי ואלכה אחריך ויאמר לו לך שוב כי מה עשיתי

לך: וישב מאחריו ויקח את צמד הבקר ויזבחהו²¹

ובכלי הבקר בשלם הבשר ויתן לעסו ויכלו ויקסו וילך^{ע'}

אחרי אליהו וישרתהו: ובן הדר מלך^א

ארם קבץ את כל חילו ושלשים ושנים מלך אתו וסוס

ורכב ויעל ויצר על שמרון וילחם בה: וישלח מלאכים²

אל אחאב מלך ישראל העירה: ויאמר לו כה אמר³

בן הדר כספה וזהבך ליהוה ונשיך ובניך הטובים לך

הם: ויען מלך ישראל ויאמר כדברך אדני המלך לך⁴

אני וכל אשר לי: וישבו המלאכים ויאמרו כה אמר ה

בן הדר לאמר כי שלחתי אליך לאמר כספה וזהבך⁵

ונשיך ובניך לי תתן: כי ואם כעת מחר אשלח את⁶

עברי אליך וחפשו את ביתך ואת בתי עבדי והיה

כל

*Elisum,
sibi in mu-
nere Pro-
phético suc-
cessurum,
discipulum
adsciscit.*

*Cap. XX.
Rex Syria,
magno cum
exercitu,
3 2 Regibus
in societa-
tem belli
ascitis, si-
nes Sama-
ria ingref-
sus, urbem
obsidet.
5 Cum ni-
mium du-
ras pacis
conditiones
ferret, Is-
raelita ex-*

trema pati maluerunt.

Propheta, à Domino missus, Regem adhortatur ut in praelium exeat, cunctantemque multis confirmat.

Ita, eruptione facta, fusi hostes.

7 כל־מחמר עיניך ישימו בידם ולקחו: ויקרא מלך־
 ישראל לכל־זקני הארץ ויאמר דעו־נא וראו־כִּי־רעה
 זה מבקש כִּי־שלח אלי לנשי ולבני ולכספי ולזהבי
 8 ולא מנעתי ממנו: ויאמרו אליו כל הזקנים וכל העם
 9 אלת־שמע ולוא־תאבה: ויאמר למלאכי בן־הוד
 אמרו לאדני המלך כל אשר־שלחת אל־עברך
 בראשנה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעשות וילכו
 י המלאכים וישבהו־דבר: וישלח אליו בן־הוד ויאמר
 כה־עשון לי אלהים וכה יוספו אם־ישפק עפר שמרון
 11 לשעלים לכל העם אשר ברגלי: ויען מלך־ישראל
 12 ויאמר דברו אלי תהלל חגר כמפתח: ויהי כשמע
 את־הדבר הזה והוא־שתה־הוא־והמלכים בסכורת
 13 ויאמר אל־עבדיו שימו־וישימו על העיר: והנה יבא
 אחד נגש אל־אחאב מלך־ישראל ויאמר כה אמר
 יהוה הראית את כל־ההמון הגדול הזה הנני נתנו
 14 בידך היום וידעת כי־אני יהוה: ויאמר אחאב במי
 ויאמר כה־אמר יהוה בנערי שרי המדינות ויאמר מי
 15 יאסר המלחמה ויאמר אתה: ויפקד את־נערי שרי
 המדינות והיו מאתיים שנים ושלשים ואחריהם פקד
 16 את־כל־העם כל־בני־ישראל שבעת אלפים: ויצאו
 בצהרים ובן־הוד שתה שכור בסכות הוא והמלכים
 17 שלשים־ושנים מלך עזר אתו: ויצאו נערי שרי
 המדינות בראשנה וישלח בן־הוד ויגידלו ל־אמר
 18 אנשים יצאו משמרון: ויאמר אם־לשלום יצאו
 תפשוס חיים ואם למלחמה יצאו חיים תפשוס:
 19 ואלה יצאו מן העיר נערי שרי המדינות והחיל אשר
 כ אחריהם: ויכו איש איש וינסו ארס וירדפם ישראל
 20 וימלט בן־הוד מלך ארס על־סוס ופרשים: ויצא מלך־
 ישראל

ישראל ויה את הסוס ואת הרכב והכה בארם מכה גדולה: ויגש הנביא אל מלך ישראל ויאמר לו לך 22 התחזק ודעוראה את אשר תעשה כי לתשובת השנה מלך ארם עלה עליך: ועבדי מלך ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם על 23 בן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם במישור אם לא נחזק מהם: ואת הדבר הזה עשה הסר המלכים איש 24 ממקמו ושים פחות תחתיהם: ואתה תמנה לך יחיל כה כחיל הנפל מאותך וסוס כסוס ורכב כרכב ונלחמה אותם במישור אם לא נחזק מהם וישמע לקלם ויעש כן:

ויהי לתשובת השנה ויפקד בן הדר את ארם ויעל 26 אפקה למלחמה עם ישראל: ובני ישראל התפקדו וכלכלו וילכו לקראתם ויחנו בני ישראל נגדם כשני 27 חשפיעים וארם מלאו את הארץ: ויגש איש 28 האלהים ויאמר אל מלך ישראל ויאמר כה אמר יהוה יען אשר אמרו ארם אלהי הרים יהוה ולא אלהי עמקים הוא ונתתי את כל ההמון הגדול הזה בידך וידעתם כי אני יהוה: ויחנו אלה נכח אלה שבעת 29 ימים ויהי ביום השביעי ותקרב המלחמה ויכו בני ישראל את ארם מאה אלף רגלי ביום אחד: וינסו ל הנותרים אפקה אל העיר ותפל החומה על עשרים ושבעה אלף איש הנותרים ובן הדר נס ויבא אל

Sed post annum, reparatis viribus, Syrus ad bellum regressus, acceptam cladem expiari cupiens, rursum victus est.

Eo praelio 100 millia Syrorum interiere.

Regi uenia data, percusso federe:

העיר חדר בחרר: ויאמרו אליו עבדיו הנה נא 31 שמענו כי מלכי בית ישראל כי מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו וחבלים בראשנו ונצא אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך: ויחגרו שקים במתניהם 32 וחבלים בראשיהם ויבאו אל מלך ישראל ויאמרו עבדך

הפ'

ו

עבדך בן הדרד אמר תחי נפשי ויאמר העורנו חי
 33 אחיה הוא : והאנשים ינחשו וימהרו ויחלטו הממנו
 ויאמרו אחיך בן הדרד ויאמר באו קחהו ויצא אליו בך
 34 הדרד ויעלהו על המרכבה : ויאמר אל יו הערים אשר
 לקח אבי מאת אביך אשיבוהצות תשים לך ברמשק
 כאשר שם אבי בשמרון ואני בכרית אשלחך וכרת
 לו ברית וישלחהו :

*Quam ob
 rem Achab
 verbis Dei
 à Propheta
 gravissime
 reprehenditur.*

לה ואיש אחר מבני הנביאים אמר אל דעהו בדבר יהוה
 36 הכיני נא וימאן האיש להכתו : ויאמר לו יען אשר לא
 שמעת בקול יהוה הנך הולך מאת יוהבך האריה הולך
 37 מאצלו וימצאהו האריה ויכהו : וימצא איש אחר
 38 ויאמר הכיני נא ויכהו האיש הכה ופצע : וילך הנביא
 39 ויעמד למלך אל הדרד ויתחפש באפר על עיניו : ויהי
 המלך עבר והוא צעק אל המלך ויאמר עבדך יצא
 בקרב המלחמה והנה איש סרויבא אלי איש ויאמר
 שמר ארת האיש הזה אם הפקר יפקד והיתה נפשך
 מ תחת נפשו או כבר כסף תשקול : ויהי עבדך עשה
 הנה והנה והוא איננו ויאמר אליו מלך ישראל בן
 41 משפטך אתה חרצת : וימהרו ויסרו את האפר מעל
 42 עיניו ויבר אתו מלך ישראל כי מהנביאים הוא : ויאמר
 אליו כה אמר יהוה יען שלחת ארת איש חרמי מיד
 43 והיתה נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו : וילך מלך
 הח' כפתח ישראל על ביתו סר וזעף ויבא שמרונה :

מעלי קרי

*Cap. XXI.
 Achab u-
 nam Naboth
 regis
 proxime
 adhaerentem,
 concupiscit :*

כא ויהי אחר הדברים האלה כרם הוה לנבות
 הוזרעאלי אשר ביזרעאל אצל היכל אחאב מלך
 2 שמרון : וידבר אחאב אל נבות לאמר תנה לי את
 כרמך ויהי לי לגן ירק כי הוא קרוב אצל ביתי ואתנה
 לך תחתיו כרם טוב ממנו אם טוב בעיניך אתנה לך
 כסף

3 כסף מחיר זה: ויאמר נבותר אל אחאב חלילה לי

Quam cum ille vendere ipsa recusasset,

4 מיהוה מתתי את נחלת אבתי לך: ויבא אחאב אל

הם בפחה

ביתו סר וזעף על הדבר אשר דבר אליו נבותר

היזרעאלי ויאמר לא אתן לך את נחלת אבותי וישב

על מטתו ויסב את פניו ולא אכל לחם: ותבא אליו ה

איזבל אשתו ותדבר אליו מה זה רוחך סרה ואינך

אכל לחם: וידבר אליה כי אדבר אל נבות היזרעאלי

6 ואמר לו תנה לי את כרמך בכסף או אם חפץ אתה

אתנה לך כרם תחתיו ויאמר לא אתן לך את כרמי:

7 ותאמר אליו איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה

על ישראל קום אכל לחם ויטב לך אני אתן לך את

8 כרם נבות היזרעאלי: ותכתב ספרים בשם אחאב

Falsis testibus subornatis, dolo Fesabelis oppressus & interfectus est.

ספרים ק

ותחתם בחתמו ותשלח הספרים אל הזקנים ואל

9 החרים אשר בעירו הישבים את נבות: ותכתב

בספרים לאמר קראו צום והשיבו את נבות בראש

העם: והושיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו ויערהו

לאמר ברכת אלהים מלך והוציא והווסק להווימת:

11 ויעשו אנשי עירו הזקנים והחרים אשר הישבים בעירו

כאשר שלחה אליהם איזבל כאשר כתוב בספרים

אשר שלחה אליהם: קראו צום והשיבו את נבות

12 בראש העם: ויבאו שני האנשים בני בליעל וישבו

נגדו ויערהו אנשי הבליעל את נבות נגד העם לאמר

ברך נבות אלהים מלך ויצא והו מחוץ לעיר ויסקלהו

באבנים וימת: וישלחו אל איזבל לאמר סקל נבות

14 וימת: ויהי כשמע איזבל כי סקל נבות וימת ותאמר

טו איזבל אל אחאב קום רשאת כרם נבות היזרעאלי

Ita Achab vinea potitur.

נבות

קמץ פחח 29 אביא

ב

Quam ob rem Elia Achabo, cum Regia stirpe, ipsi- que Fesabeli excidium denunciant.

מביא קרי

Ille agnito crimine, indutus cilicio, cum agere poenitentiam videretur, imminentem poenam paulisper avertit.

Cap. XXII. Achab, cum Fophato, rursus in bellum contra Syros proficiscitur.

17 נבות היזרעאלי לרשתו: ויהי דבר יהוה

18 אל אליהו התשבי לאמר: קום רד לקראת אחאב

מלך ישראל אשר בשמרון הנה בכרם נבות אשר

19 ירד שם לרשתו: ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה

הרצחת וגם רשת ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה

במקום אשר לקקו הכלבים את דם נבות ילקו

כ הכלבים את דמך גם אתה: ויאמר אחאב אל אליהו

המצאתני אויבי ויאמר מצאתי יען התמכרך לעשות

21 הרע בעיני יהוה: הנני מבי אליך רעה ובערתי אחריך

והכרתי לאחאב משתיך בקיר ועצור ועזוב בישראל:

22 ונתתי את ביתך כבית ירבעם כן נבט וכבית בעשא

בן אחיה אל הכעס אשר הכעסת ותחטא את

23 ישראל: וגם לאיזבל דבר יהוה לאמר הכלבים יאכלו

24 את איזבל בחל יזרעאל: המת לאחאב בעיר יאכלו

כה הכלבים והמת בשדה יאכלו עוף השמים: רק לא היה

כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני יהוה אשר

26 הסתה אתו איזבל אשתו: ויתעב מאד ללכת אחרי

הגלולים ככל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה

27 מפני בני ישראל: ויהי כשמע אחאב את הדברים

האלה ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו ויצום וישכב

בשק ויהלך אט:

קמץ כזק מחח כס"פ

28 ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר: הראית כר

29 נכנע אחאב מפני יען כר נכנע מפני לאאבי הרעה

מביא קרי

כב כימיו בימי בנו אביא הרעה על ביתו: וישבו שלש שנים

2 אין מלחמה בין ארם ובין ישראל:

בשנה השלישית וירד יהושפט מלך יהודה אל מלך

3 ישראל: ויאמר מלך ישראל אל עבדיו הידעתם כר

לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מקחת אתה מיד מלך

א ר א ר א

א ר א ר א

4 ארם: ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה רמת
 גלעד ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך
 כעמי כעמך כסוסי כסוסיה: ויאמר יהושפט אל ה
 5 מלך ישראל הרישנא כיום את דבר יהוה: ויקבץ
 6 מלך ישראל את הנביאים כארבע מאות איש ויאמר
 אלהים האלך על רמת גלעד למלחמה אם אחדל
 7 ויאמרו עלה ויתן אדני ביד המלך: ויאמר יהושפט
 8 האין פה נביא ליהוה עוד ונדרשה מאותו: ויאמר
 9 מלך ישראל אל יהושפט עוד איש אחד לרוש את
 יהוה מאתו ואני שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי
 אסרע מיכיהו בן ימלה ויאמר יהושפט אל יאמר
 10 המלך בן: ויקרא מלך ישראל אל סרים אחד ויאמר
 11 מהרה מיכיהו בן ימלה: ומלך ישראל ויהושפט
 12 מלך יהודה ישבים איש על כסאו מלפשים בגדים
 בגין פתח שער שמרון וכל הנביאים מתנבאים
 לפניהם: ועשלו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר
 13 כה אמר יהוה באלה תנגח את ארם עד כלותם:
 14 וכל הנביאים נבאים בן לאמר עלה רמת גלעד
 והצלח ונתן יהוה ביד המלך: והמלאך אשר הלך
 לקרא מיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי
 הנביאים פרה אחד טוב אל המלך יהי נא דברך וברך קרי
 15 כדבר אחד מהם ודברת טוב: ויאמר מיכיהו חיי
 יהוה כי את אשר יאמר יהוה אלי אתו אדבר:
 16 ויבוא אל המלך ויאמר המלך אליו מיכיהו טו
 הנלך אל רמת גלעד למלחמה אם נחדל
 ויאמר אליו עלה והצלח ונתן יהוה ביד המלך:
 17 ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משיעך
 אשר לא תדבר אלי רק אמת בשם יהוה: ויאמר
 ראיתי

Pseudoprophetarum impulsu.

Ac Michaa Propheta.

Qui ei extiabilem fo-

*re pugnam
denuncia
bat.*

ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן
אשר אין להם רעה ויאמר יהוה לא אדנים לאלה
ישבו איש לביתו בשלום: ויאמר מלך ישראל אל
18 יהושפט הלא אמרתי אליך לואיתנבא עלי טוב כי
19 אסרע: ויאמר לכן שמע דבר יהוה ראיתי את יהוה
ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימנו
כ ומשמאלו: ויאמר יהוה מי יפתח את אחאב ויעל ויפל
21 ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה: ויצא
הרוח ויעמד לפני יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר יהוה
22 אליו במה: ויאמר אצא ורהייתי רוח שקר בפני כל
23 נביאיו ויאמר תפתח וגם תוכל צאו עשה כן: ועתה קמץ כזק
הנה נתן יהוה רוח שקר בפני כל נביאיך אלה ויהוה
24 דבר עליך רעה: ויגש צדקיהו בך כנענה ויפה את
מיכיהו על הלחי ויאמר אי זה עבר רוח יהוה מאתי
כה לדבר אותך: ויאמר מיכיהו הנבא ראה ביום ההוא
26 אשר תבא חדר כחדר להחכה: ויאמר מלך ישראל
קח ארת מיכיהו והשיבהו אל אמן שר העיר ואל
27 יואשבן המלך: ואמרת כה אמר המלך שימו את
זה בירת הכלא והאכלהו לחם לחץ ומים לחץ עד באי
28 בשלום: ויאמר מיכיהו אם שובת שוב בשלום לא
29 דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמי כלם: ויעל
ל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה רמת גלעד: ויאמר
מלך ישראל אל יהושפט התחפשובא במלחמה
ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבוא
30 במלחמה: ומלך ארם צה את שרי הרכב אשר לו
שלישים ושנים לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול
31 כי אם את מלך ישראל לבדו: ויהי כראורת שרי
הרכב את יהושפט והמה אמרו אך מלך ישראל הוא

*Spreta va-
ticinio: i-
psaque vate
in vincula
conjecto.*

33 ויסרו עליו להלחם ויזעק יהושפט: ויהי כדאורת שרי

34 הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישבו מאחריו: ואיש

משך בקשת לתמו ויכה את מלך ישראל בין הדבקים

ובין השרין ויאמר לרכבו הפך ידך והוציאני מן יחירי

המחנה כי החליתי: ותעלה המלחמה ביום ההוא לה

והמלך היה מעמד במרכבה נכה ארס וימת בערב

36 ויצק דם המכה אל חיק הרכב: ויעבר הרגה במחנה

כבא השמש לאמר איש אל עירו ואיש אל ארצו:

37 וימת המלך ויבוא שמרון ויקברו את המלך בשמרון:

38 וישטף את הרכב על ברכת שמרון וילקו הכלבים

את דמו והזנות רחצו כדברי הורה אשר דבר: ויתר

דברי אחאב וכל אשר עשה ובית השן אשר בנה וכל

הערים אשר בנה הלוא הם כתובים על ספר דברי

הימים למלכי ישראל: וישכב אחאב עם אבתיו ומלך מ

41 אחזיהו בנו תחתיו: ויהושפט בן אסא

מלך על יהודה בשנת ארבע לאחאב מלך ישראל:

42 יהושפט בן שלשים וחמש שנה במלכו ועשרים וחמש

43 שנה מלך בירו שלם ושם אמו עזובה בת שלחיה: וילך

בכל דרך אסא אביו לא סר ממנו לעשות הישר בעיני

יהוה: אך הבמות לא סרו עור העם מזבחים ומקטרים

בבמות: וישלם יהושפט עם מלך ישראל: ויתר דברי מה

47 יהושפט וגבורתו אשר עשה ואשר נלחם הלא הם

כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: ויתר

הקדש אשר נשאר בימי אסא אביו בער מן הארץ:

48 ומלך אין באדום נצב מלך: יהושפט עשר אניות תרשיש

49 ללכת אופירה לזהב ולא הלך כי נשברה אניות

בעציון גבר: אז אמר אחזיהו בן אחאב אל יהושפט נ

ילכו עברי עם עבדיך באניות ולא אבה יהושפט:

וישכב

At Achabus, qui dissimulato habitu inierat praelium, divinitus sa-gitta transfixus ca-dit.

Fosaphatè Regis Juda, pietate imprimis celebris, res gesta summam describuntur.

עשה קרי נשברו קרי

51 וישכב יהושפט עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעדר דוד אביו וימלך יהורם בנו תחתיו:

Ahazias patri Achabo in regno Samaria succedit.

52 אחזיהו בן אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת שבע עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך על ישראל שנתים:

53 ויעשה הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובדרך אמו ובדרך ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל:

54 ויעבד את הבעל וישתחוה לו ויכעס את יהוה אלהי ישראל ככל אשר עשה אביו:

LIBER SECUNDUS

REGUM,

מלכים ב HEBRAICE

CAPUT I. א

Ahazias agrotans mittit, qui de morbi eventu idolum consulerent.

3 His Elias obviam factus denunciat, Regem, qui Deos consulendos putarit, eo ipso morbo moriturum.

2 א ויפגע מואב בישראל אחרי מות אחאב: ויפל אחזיה בעד השבכה בעליתו אשר בשמרון ויחל וישלח מלאכים ויאמר אליהם לכו דרשו בבעל זבוב אלהי עקרון אם אחיה מחלי זה:

3 ומלאך יהוה דבר אל אליה התשבי קום עליה לקראת מלאכי מלך שמרון ודבר אליהם המבלי אין אלהים בישראל אתם הלכים לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון: ולכן כה אמר יהוה המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות הוילך אליה: וישבו המלאכים אליו ויאמר אליהם מה זה שבתם: ויאמרו אליו אישי עליה לקראתנו ויאמר אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם ודברתם אליו כה אמר יהוה המבלי אין אלהים בישראל אתה שלח לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון לכן המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות

תמות R 3 2 י